

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — tedenska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.
Filiale: Novo mesto

Uspešno bombardiranje sovražnikovega zaledja

Napad na aleksandrijsko пристanišče — Priznanje junaštvom med protiofenzivo v Libiji — V dnevni zapovedi je bilo imenovanih pet junaško padlih in 17 živih generalov

Vojno poročilo št. 618

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Cirenajki nobenega važnega dogodka. Letalski oddelki so bombardirali in uspešno s strojnimi obdelovali cilje v sovražnikovem zaledju. Sovražnik je izvedel več poletov na nekatere kraje v Tripolitani: škoda ni velika; med domačini sta 2 mrtva.

Napadalni poleti nemškega letalstva nad otok Malto se nadaljujejo; v bitki je bilo sestreljeno eno letalo vrste »Bristol-Blenheim«.

Naša letala so napadla aleksandrijsko pristanišče v Egiptu in ponovno napadla pristaniške naprave; sovražno orožje je krepko odgovorilo, toda vsa letala so se srečno vrnila.

Rim, 9. februarja. AS. Protiofenziva divizij Osi, ki se je začela 21. januarja zjutraj, je bila slikovita in neubranljiva. Pripravilo jo je sodelovanjem med general. Ettorejem Basticom, vrhovnim poveljnikom vojske v Severni Afriki ter Ervinom Rommelom, ki ga je Hitler zdaj povišal v generalnega polkovnika. Italijanske in nemške čete, ki jih je z največjo hrabrostjo in skušenostjo osebno vodil general Rommel, ki jih je vodil veličastno tudi že v težavnem razdobju prejšnjega umika, so še enkrat dale dokaz o svoji sposobnosti.

Od italijanskih divizij, ki se bore v Libiji, so nekatere že dobile vzvišeno plačilo, da so bile imenovane v uradnem poročilu vrhovnega poveljstva. To plačilo so si po pravici zaslužile vse enote, zakaj vse so iz hrabrosti in žrtve naredile stalno pravilo za svoje vedenje. V obrambi kakor v napadu so delale čudeže čez vse meje človeške moči in reševale najtežavnejše naloge ter z zgledno zagrizenostjo izpolnjevale najtrše dolžnosti. Vojaki iz oklepne divizije »Ariete« in iz nemških oklepnih divizij se bodo s častjo spominjali, da so vedno in

povsod tolkli nasprotne oklepniške skupine. Hrabri junaki iz divizij »Trieste«, »Trento«, »Brescia«, »Bologna«, »Pavia«, »Sabrathe« so znova dokazali visoke darove italijanske pehote. Visoka stopnja izurjenja pri ljudeh je vedno sad dolge šole in vztrajne priprave. Navadni vojaki so tudi tedaj, ko je bitka bila najbolj silovita, razločno kazali veder prezir do nevarnosti, in ta prezir izvira od zgeda, ki so ga dajali poveljniki osebno.

Med temi poveljniki so na častnem mestu slavni padli: generali Prittwitz, Summermann, Neumann, Silko in Borsarelli di Rifreddo. Ti družijo naroda Osi v ganjenem spominu ter v hvalezni misli. Poslednja žrtev teh junakov kakor tistih njihovih tovarišev, ki so padli na različnih bojiščih, neločljivo cementira italijansko-nemško prijateljstvo in znova potrjuje edinstvo stvari ter skupnost žrtve.

Za poveljniki, ki so padli pri izpolnjevanju najvišje dolžnosti, je treba v dnevni zapovedi imenovati tudi generale: Cingalesa, Gamarra, Navarrini, Kruewell, Gioda, Gloria, De Stefanis, Veith, Piazzoni, Soldarelli, Fürst, Ballotta, Azzi, Boettcher, Franceschini, Gause Gotti, Lombardi. V njih zatrdno ni nikdar, niti ob najboljbolj črnih dneh, odpovedala vera v preobrat. Brez te vere, ki dviga vse sposobnosti in hrani vse upe, bi ne bilo mogoče doseči uspeha v tako kratkem času. In danes, ko se je položaj spet utrdil v našo korist in je šel po vodi angleški načrt, da bi prišli v nekaj dneh do meje Tunisa, morata Italija in Nemčija z ganjem in ponosom in s trdnim zaupanjem gledati v svoje poveljnike in v svoje vojake.

Japonci so se izkrcali na singapurskem otoku

Prvi japonski oddelki pehote in oklepna orožja so prekoračili johorski most in so že na otoku Singapurju — Pri Surabaji je bilo uničenih doslej že 129 sovražnih letal — Singapurska vojna luka popolnoma razbita

Saigon, 9. februarja. AS. Uradno sporočajo iz Singapurja, da so se japonske čete izkrcale na več točkah na zahodni obali otoka Singapur. Nadaljnje podrobnosti še niso znane.

Tokio, 9. februarja. AS. Agencija Domei je izdevela z malajskega bojišča, da so večje japonske skupine pod zaščito silovitega topniškega ognja prekoračile johorsko ožino in se izkrcale na singapurskem otoku. Verjetno je, da so bili s pehotnimi četami preneseni na singapurski otok tudi tanki. Navzlic močnemu sovražnikovu uporu so japonske čete utrdile most na otok.

Rim, 9. februarja. AS. Guverner v Singapurju je sporočil, da so japonske čete zasedle otok Pulau v Malajski ožini, nedaleč od Singapurja.

Sanghaj, 9. febr. AS. Holandsko poročilo iz Batavije pravi, da so Japonci tretjič z letali napadli pomorsko oporišče v Surabaji. Bombardirali so mornariške naprave. Drugi japonski napad je veljal Palenbangu na otoku Sumatri. Japonska ogledniska letala so videli ob vzhodnem obrežju Jave.

Med drugim japonskim napadom na Soerabaja je bilo sestreljenih ali na tleh razbitih 34 nasprotnikovih letal. Ta letala je treba prišteti 85 strojem, uničenim pri prvem napadu na Javo. S tem je bilo vsega razbitih 129 letal. Pri napadih na Surabajo so Japonci uničili 26 letal, druga so sestrelili v bojih ali pa pri napadu na letališče Diinbaran na otočju Bali.

Sanghaj, 9. febr. AS. Holandsko uradno poročilo iz Batavije priznava, da so Japonci zasedli večji del otoka Amboina. Le majhen del holandskih čet je lahko pobegnil z otoka.

Bangkok, 9. febr. AS. Tudi v soboto so močni oddelki japonskih bombnikov napadali letalske cilje v Rangoonu in sicer v dveh zaporednih valovih. Med japonskimi in angleškimi lovci je prišlo do različnih spopadov, med katerimi je bilo zbitih 9 angleških letal.

Neko japonsko letalo se je z vsem tovorom razstreliva vrglo na vnaprej določeni cilj. S tem se je številno japonskih napadov na Tokio, 9. februarja. AS. Glavni cesarski stan objavlja, da so japonske zračne sile pri zadnjih operacijah proti Sumatri in Birmaniji v dneh 7. in 8. februarja uničile skupno 78 sovražnih letal.

Singapurske luke za vojne ladje ni več

Bern, 9. februarja. AS. Angleška agencija »Exchange Telegraph« poroča, da je bilo uničeno singapursko pomorsko oporišče: petrolejska skladišča in vojno gradivo je šlo v zrak. Velike priprave, ki so lahko sprejele 35.000 tonske oklepnice, so podrite in so več metrov pod vodo. General Percival, poveljnik trdnjave, je to dejstvo uradno sporočil singapurski garniziji, rekoč:

»Singapur, vojno pristanišče na Daljnem vzhodu, ne obstaja več. Singapur je zdaj le še oblegana trdnjava, ki jo moramo braniti do konca.«

Saigon, 9. februarja. AS. Radio Čungking je priznal, da so Japonci iztrgali kitajskim četam pristanišče Večaj in da so v okolici mesta hudi boji.

Saigon, 9. februarja. AS. V dobro poučenih krogih se smatra, da pomeni izjava avstralskega zunanjega ministra Forda, da mora biti Avstralija hitro spremenjena v zavezniško oporišče, napoved za prenos glavnega stana angleškega poveljstva v Avstralijo. Iz istih virov se je izvedelo, da je japonski pritisk na angleške postojanke v Singapurju in na otoku Javi vedno silovitejši in da sovražno poveljstvo nima več nobenih izgledov na kak svoj uspeh. Tudi iz govora avstralskega vojnega ministra se zelo jasno vidi, da je hotel z njim pripraviti avstralsko prebivalstvo na najhujše.

Rim, 9. febr. AS. Angleške oblasti uradno naznanjajo prihod velikih kitajskih oddelkov v Birma, kamor jih je poslal Čangkajske, in poročajo, da bodo celi oddelki birmanskega bojišča zaupani bojevitim Kitajcem. Pri tej priložnosti angleške oblasti silno hvalijo Čangkajsko. V resnici pa je Čangkajske prodal svoje neurečne cete Čchurchillu in Rooseveltu in je dobil milijone za vsako divizijo. S tem, da je pahnul svoje čete v Birma proti birmanskemu prebivalstvu, proti tajskim vojakom in proti Japonski Angležem v pomoč, Čangkajske popolnoma izdaja vzhodno Azijo. Značilno je, da je Anglija poslala v Birma Kitajce, čeprav ima na razpolago velike množice vojaštva v Birmaniji in zlasti v Indiji.

Obširni boji na vzhodnem bojišču

Prejšnji teden so Sovjeti izgubili 239 letal — Sovjetski zimski strateški uspeh je enak ničli — Delavnost nemških letal narašča

Nemško vojno poročilo

Berlin, 9. febr. AS. Včerajšnje nemško uradno vojno poročilo pravi:

Na vzhodnem bojišču se nadaljujejo siloviti obrambni boji. Različne skupine nasprotnikovih sil so bile uničene pri naših protinapadih. V boju zoper večkrat številnejske nasprotnike se je posebno odlikovala 269. pehotna divizija iz severno-zahodne Nemčije. V štirih tednih je odbila nad 120 sovražnikovih napadov in je v številnih protinapadih uničila mogočnega sovražnikove sile.

Med 31. januarjem in med 6. februarjem je sovjetsko letalstvo izgubilo 239 letal. Od tega jih je bilo 117 zbitih v letalskih bojih, 18 po protiletalskem topništvu, druga pa so bila uničena na tleh. V istem času smo mi na vzhodnem bojišču izgubili 13 letal.

Berlin, 9. febr. AS. Vsi tukajšnji listi so objavili zemljevid, na katerem se vidi, kako globoko so prodrele nemške čete v Sovjetsko zvezo, in na katerem lahko čitatelji prijemljivo spoznajo malenkostne uspehe, ki jih je dosegel nasprotnik v zanj ugodnem letnem času in na velikanskem prostoru, zasedenem po Nemcih. Na ta način nemški tisk pobija sovražno propagando, ki piše o velikanskih gibanjih in sanjari o rdečem napredovanju z besedami, po katerih bi morale biti, če bi bile resnične — kakor piše »Völk. Beobachter« — rdeče čete, ne na svojih starih postojankah okrog Novgoroda, Rževa, Orla in Harkova, ampak najmanj v Berlinu, Pragi in na Dunaju. »Börsen Zeitung« piše, da je z ozirom na tolikšno potratno moštva in vojnega gradiva sovjetski strateški uspeh enak ničli, ker pritiskajo le ob nemške zimске postojanke, namesto, da bi izvajali velike obkoljevalne in uničevalne bitke, kakor je to delala svoj čas nemška ofenziva.

Berlin, 9. febr. AS. Iz vojaških krogov poročajo, da so boljševiki v ponovnih napadih skušali pregaziti nemške postojanke na severnem odseku vzhodnega bojišča. Nemške čete pa so v zmagovitih obrambnih bojih od 6. do 7. februarja zavrnile vse sovjetske napade in Rusom zadale ogromne izgube. V okolici Schlüsselburga so se v noči na 6. febr. razvili vroči boji, v katerih so ruske sile navalile po hudem topniškem obstreljevanju, a so bile odbite s krvavimi izgubami. Na istem obseku je skupina boljševikov kakih tisoč mož prešla po zamrzlem Ladoškem jezeru in začela napadati nemške postojanke. Razvila se je huda borba, v kateri se je le majhnemu številu napadalcev posrečilo, da so ponoči vdrli v nekoliko nemške postojanke. Vendar so po nenadnem protinapadu bili uničeni, drugi pa so se morali umakniti tja, od koder so prišli. Dne 7. febr. so se kljub slabemu vremenu na vseh odsekih vzhodnega bojišča razvile hude letalske borbe. Nemška letalska sila je tudi uspešno so-

delovala v borbah na tleh. Uničila je 7 oklepnih in 167 motornih vozil. Bojna in strmoglavka letala so na osrednjem odseku napadla sovjetsko pehoto in ji zadala hude izgube. Bombardirala so tudi boljševiške topniške postojanke.

Berlin, 9. febr. s. »Börsenzeitung« in »Lokalanzeiger« obširno popisujeta bojevanje na vzhodni fronti in posebej poudarjata, kako narašča delavnost nemških letal, ki posegajo v borbo. Pri protinapadih, v katerih so nemške čete zavzele razne kraje, kjer so se Rusi trdno zasedli, so letalski oddelki zelo marljivo sodelovali, bodi z ogledovanjem, bodi z bombardiranjem sovjetskega zaledja ter tako pomagali pri obrambi in pri pehotnih protinapadih. Boljševiki so v dveh dneh deloma v zračnih borbah deloma na tleh izgubili okrog sto letal.

V Zagrebu so bili imenovani člani hrvatskega »Sabora«

Zagreb, 9. febr. AS. Predsednik kasacijskega sodišča je objavil imena članov hrvatskega sabora, ki ga je obnovil Pavelić 24. januarja. Imenovani so 203 člani iz različnih poklicev in stanov. Kolikor bo mogoče, bo sabor deloval po pravilniku, veljavnem iz leta 1918. Sabor bo sklical Poglavinik z dekretom.

Protiangleške demonstracije in vojno stanje v Tangerju

Tanger, 9. febr. AS. Španske oblasti so začelo s preiskavo, kdo je odgovoren za eksplozijo prtljage, ki bila last nekega angleškega uradnika. Razlaga, ki se po prvih prenenjenih poročilih zdi najverjetnejša, je ta, da je med potniki, ki so dopotovali v soboto v Tanger iz Gibraltarja, bil neki angleški uradnik, ki je nosil diplomatski kovčeg. Pri izkrcanju je uradniku pomagal neki špan. državljani. Ko so kovčge nalagali na avto, je eden padel na tla, pri čemer je prišlo do strahovitega poka. Enajst ljudi je bilo na mestu ubitih, 63 pa bolj ali manj ranjenih. Pri razpočenem kovčegu so našli številne prepagadne letake. Pravijo, da med arabskim prebivalstvom vre proti Angliji, ker je bilo največ žrtev izmed domačinov. Po eksploziji je prišlo do hudih neredov in demonstracij proti Angliji, zaradi česar so oblasti razglasile vojno stanje.

Irski protest v Washingtonu

Buenos Aires, 9. febr. AS. Irski poslanik je izročil washingtonski vladi protest predsednika De Valere proti izkrcanju ameriških čet v Severni Irski.

Ameriško orožje ne more na Kitajsko

Tokio, 9. februarja. AS. Tukajšnji dobro obveščeni krogi pripisujejo silno majhno važnost Rooseveltovi izjavi, da naj posojilo 500 milijonov dolarjev čungkiški vladi dvigne duha kitajskih vojakov in služi za nabavo vojnega gradiva. Japonci se sprašujejo, kako bodo lahko prepeljali orožje preko Tihega morja v Birmanijo, ker japonske čete popolnoma nadzorujejo ves promet.

Bangkok, 9. februarja. AS. Uradno angleško poročilo iz Rangoonu javlja, da so močne skupine letal zadnje tri noči večkrat napadle letališče severno od Rangoonu. Povzročena škoda še ni pregledana, toda je zelo velika, ker je bil posebno zadnji napad doslej največji, kar jih je doživel Rangoon.

General dr. Todt mrtev

Velike zasluge dr. Todta za nemško obrambo in oborožitev

Berlin, 9. febr. AS. Včeraj se je zvedelo, da je nemški minister general dr. Todt med službenim poletom pri izpolnjevanju svoje dolžnosti treščil na tla in bil na mestu ubit.

Hitler je za dr. Todta zapovedal pogreb na državne stroške.

Z dr. Todtom je Nemčija izgubila eno svojih najpomembnejših osebnosti. Poleg velikih uslug, ki jih je storil v domovini v tesnem sodelovanju s Hitlerjem, bo ostal v zgodovini kot največumnejših organizatorjev, kar jih je svet kdaj poznal. Njegovo ogromno delo sestavljajo nemške avtomobilske ceste, Siegfriedova utrina črta, utrdbе ob Atlantskem morju. Prišel bo dan, ko bo poznano tudi ogromno njegovo delo za koncentracijo nemške oborožitve.

Dr. Todt se je rodil 4. septembra 1890 in je bil član narodnosocialistične stranke od leta 1922. 5. julija 1933 je bil imenovan za glavnega nadzornika nemških cest in je v tem svojstvu razvil tisto veličastno delo za zgraditev nemškega avtomobilskega cestnega omrežja, katero je obdudoval ves svet. Ogromne usluge Nemčiji je dr. Todt storil z zgraditvijo obrambnih črt na zahodu, tedaj ko je mednarodni politični položaj zahteval, da se to vprašanje reši z vso naglico. V ta namen je ustanovil slovit »Organizacijo Todt« in z njo se mu je v neverjetno kratkem času posrečilo dodelati nemški zahodni obrambni zid. V priznanje za te zasluge mu je Hitler leta 1938 podelil »Prvo nemško

državno nagrado«. V decembru tega leta je Todt bil imenovan za glavnega pooblaščenca za splošno ureditev kmečkega gospodarstva. Leta 1939 je zaradi ureditve protiletalske obrambe na zahodnih mejah bil imenovan za generalnega majorja. 16. marca 1940 je bil imenovan za ministra za orožje in strelivo. 19. julija 1941 je bil imenovan tudi za glavnega nadzornika za vodne sile in energijo.

Ankara, 9. febr. AS. Turški poslanik pri angleški vladi Tefvik Ruždž Arras je prosil svojo vlado, naj ga upokoji.

Nova vlada v Egiptu

Kralj Faruk je razpustil stari parlament

Ankara, 9. febr. AS. V novi egiptovski vladi so sami pripadniki egiptovske nacionalistične stranke. Vlada je sestavljena takole: Nahas-paša, ministrski predsednik ter zunanji in notranji minister; Makram Obeit, finančni in preskrbovalni minister; Neguib el Kilari beg, prosvetni minister; Sabri Ruslam beg, pravosodni minister; Osman Moharam paša, minister za javna dela in pasivno obrambo; Hamediseif Nasr paša, minister za narodno obrambo; Abdel Fatah el Tavi, zdrav-

stveni minister; Ali Husein paša, minister za vere; Abdel Salam paša, kmetijski minister. Sidi-kamel beg, trgovinski minister.

Ankara, 9. febr. AS. Kralj Faruk je razpustil parlament in obenem izdal odlok, po katerem sklicuje novo skupščino za 30. marca. Rok za volitve v novo zbornico še ni določen. Nahas paša je bil obenem imenovan za vojaškega guvernerja Egipta.

Važna seja vlade

Pod Mussolinijevim predstvom je Vlada sprejela več važnih zakonov vojaškega, gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja

Rim, 10. febr. AS. V soboto dopoldne je bila v Beneški palači seja ministrskega sveta pod Ducejevim predstvom. Na seji so obravnavali tekoče zadeve in sklenili tudi več drugih važnih ukrepov.

Na predlog Duceja je bila sprejeta odredba, da se odredi zaplamba vseh motornih vozil, ki so bila zgrajena pred l. 1930. Ta vozila bodo razstavili na posamezne dele in jih potem porabili v vojni industriji. Uredba našteva tudi tista vozila iz tega poglavja, ki ne bodo rekvirirana.

Odoben je bil načrt, po katerem bodo učitelji ljudskih šol uvrščeni v skupino B državnih uradnikov. Obenem se ureja vprašanje družin osebnih pomožnih državnih zavodov in se nanje razširja uredba, ki v tem pogledu velja za državne uradnike.

Odoben je bil dalje zakonski osnutek za podpiranje, vzgojanje in zaščito gluhih. V ta namen bosta ustanovljena narodni zavod za zaščito gluhih in narodna zveza zavodov za vzgojo in izobrazbo gluhih. Obe ustanovi bosta pod nadzorstvom notranjega, odnosno ministrstva za ljudsko omiko. Sprejet je bil tudi zakonski načrt, ki ureja vprašanje gospodarstva za časa vojne v Italijanski Vzhodni Afriki. Na predlog finančnega ministra je bil odoben zakonski predlog, ki omogoča davčne olajšave pri nakupu stavbišč in načrt

zakona, ki spreminja pogodbo med državo in italijanskim združenjem avtorjev in založnikov. Sprejet je bil predlog, da dobe člani italijanskega Rdečega križa, ki so bili v vojni ranjeni ali ubiti, pravico do vojnih pokojnin.

Na predlog Duceja so bili sprejeti zakonski osnutki, ki urejajo za časa vojne napredovanja častnikov vojske, postružajo kazni za tiste, ki brez opravičljivega razloga ne odgovorijo na kontrolni poziv pristojnih vojaških oblasti, obenem pa se poenotijo odredbe glede rekrutiranja in razmeščanja glavnega stana. S posebnim načrtom se urejajo tudi študije učencev letalske akademije.

Na predlog prosvetnega ministra je bil sprejet osnutek za ustanovitev zavoda za materinske šole na Sardiniji. Na predlog kmetijskega ministra je bilo sprejeto, da se uredi kolonizacija sicilske latifundije in odredi gradnja novih vodovodov na tem področju. Nadaljni predlog daje razne olajšave za gradnjo hladilnic za shranjevanje kmetijskih pridelkov.

Prometni minister je stavil predlog o olajšavah pri radijski naročnini, da bi se tako radiofonija še bolj razvila. Na predlog ministra za ljudsko omiko so bile sprejete olajšave za izdelovalce filmov italijanskih podjetij izven domovine. Prihodnja ministrska seja bo 14. marca.

Nadaljna navodila in pojasnila glede osebnih izkaznic

Ljubljansko mestno poglavarstvo opozarja glede osebnih izkaznic še na naslednje:

1. Za izkaznico lahko prosi samo oni, ki prebiva v Ljubljani, in sicer samo pri oni poslovalnici, ki v njenem okolišču stanuje. Poslovalnice in njih okolišči so bili objavljeni v nedeljskih in ponedeljskih dnevnikih. Kdor je pa v Ljubljani samo zaposlen, pa ne stanuje v območju mestne občine ljubljanske, mora za izkaznico prositi pri občini svojega stanovanja. Vsakdo torej prosi za izkaznico v tisti občini, kjer ima stanovanje.

2. Moški od 15. do 50. leta, t. j. rojeni v letih 1892. do 1927., morajo prositi za izkaznico do nedelje, 15. t. m. Če pa kdo izmed teh ne bi prošil in do 10. marca t. l. sploh ne bi dobil in imel posebne izkaznice, bo — ne glede na policijske posledice — po nalogu Visokega Komisarata nanašjen rednemu sodišču zaradi kaznovanja.

3. Obenem s prošnjo na formularju, ki se dobe v vseh poslovalnicah, mora vsakdo predložiti tudi 3 svoje enake fotografije v velikosti 4,5x5 cm, kjer je fotografiran gologlav in do prs. Za dokaz istovetnosti pa mora vsak prosilec predložiti tudi potrebne osebne listine, ki potrjujejo pravilnost v prošnji navedenih podatkov. Najboljše so listine s fotografijo (poslovne knjižice, uradniške legitimacije, potni listi in podobno), sicer pa rojstni ali krstni listi, domovnice, poročni listi itd.

Dobro je, če si prosilec priskrbi tudi potrdilo svojega delodajalca. To potrdilo naj bo kar na hrbtni strani prošnje, vendar pa tako, da ostane vsaj polovica prazna za uradne beležke.

Vse te listine prosilec samo pokaže uradniku, da jih pregleda in primerja s podatki vpihi stranke, nato jih pa stranki takoj spet vrne.

Prošnjo s slikami in listinami mora vsakdo predložiti sam osebno, po formularju za prošnjo pa lahko pošlje tudi drugega, ki jih tudi dobi po 1 liro ter je s tem že plačana tudi izkaznica.

4. Če predložene listine zadostujejo za dokaz istovetnosti in pravilnosti, presodi uradnik. Če pa listine ne bi zadostovale ali, če prosilec listin sploh nima, bodo potrebne uradne ugotovitve s poizvedbami itd., kar bo poslovanje seveda zavleklo ter zato ta ali oni morda ne bi mogli dobiti izkaznice o pravem času. Zato pa še posebej opozarjamo, naj vsakdo s seboj prinese zanesljive listine, ki bodo zadostovale za vse potrebne podatke.

5. Če fotografije ne bi ustrezale predpisom točke 3., prošnja ne bo sprejeta.

6. Na vsako fotografijo naj prosilec zadaj napiše svoj priimek in ime ter slike predloži skupno s prošnjo v kuverti ali pa vsaj zavite v papir, da se ne bi fotografije zamenjale ali izgubile. Kuverte bodo prosilci lahko dobili tudi pri vartarjih ali slugah v poslovalnicah.

7. Prošnja mora biti napisana čitljivo, bodisi s pisanim strojem, črnilom ali vsaj tintnim svinčnikom, ker bodo podatki s prošnje prepisani na izkaznice in evidenčne kartone.

8. Kakor bodo napisani podatki — ali samo italijansko ali dvojezično — tako bodo prepisani tudi na legitimacijo.

9. Inozemci, t. j. oni, ki niso italijanski državljani ali pripadniki Ljubljanske pokrajine, morajo to na prošnji navesti z označbo svojega državljanstva. Ker na obrazcih za to ni posebne rubrike, naj ta pristavek pripíšejo pod »Posebna znamenja« ali pa na drug prazen prostor.

10. Ker je za one, ki morajo imeti legitimacijo, rok za vložitev prošnje samo do nedelje 15. t. m. ter je teh zelo veliko, zato ta teden prošnji drugih prosilcev ne bo mogoče sprejemati. Posebno pa opozarjamo, da bodo poslovalnice ta teden prošnje samo sprejemale in jih overovljale, šele pozneje bodo pa prosilci

obveščeni v časopisih, kdaj bodo dobili legitimacije. Upoštevati namreč moramo, da je treba prošnje z dvema evidenčnima kartonoma abecedno urediti, prepisati in legitimacije opremiti s sliko, štampiljko in podpisom župana ali pooblaščenega uradnika ter primerjati s podatki prošnje.

Nazadnje spet opozarjamo in prosimo, naj oni, ki imajo sicer pravico do izkaznice, vendar je pa po uredbi niso dolžni imeti, počakajo s svojimi prošnjami, da bo mogoče v predpisanim roku sprejeti in urediti prošnje onih, ki izkaznice morajo imeti.

Strokovna nadaljevalna šola za umetne in moške oblačilne obrti se je s Prul preselila v poslopje ljudske šole v Zg. Šiški, kjer se prične pouk v sredo 11. februarja ob 14. Vsi učenci naj se ta dan zbere v šoli v Zg. Šiški, kjer dobe področnejša navodila. Ta dan bo tudi vpisovanje vseh onih vajencev, ki se še niso vpisali lani meseca septembra. Vse obrtnike opozarjamo, naj v sredo napotijo vse vajence k začetku pouka in k vpisovanju.

Večje število delavcev in voznikov za odvažanje in spravljanje snega potrebuje mestno cestno nadzorstvo. Delavci naj se javijo ob 7.15, vozniki pa ob 7.30 zjutraj mestnemu cestnemu nadzorstvu v šempetrski vojašnici na Vrazovem trgu. Vozniki dobe na dan 80 lir.

Smučanje prepovedano

Ljubljana, 9. februarja

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal na osnovi člena 3. K. zakonskega dekreta z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291 naslednjo odredbo:

Člen 1. Do novega odloka je na celotnem ozemlju Ljubljanske pokrajine prepovedano vsako civilno smučanje, bodisi posamezno, bodisi skupinsko.

Člen 2. Kdorkoli bo kjerkoli zasačen pri smučanju oziroma s smučmi izven svojega stanovanja, bo takoj zaprt in kaznovan, v kolikor prestopnik ne bo težjega značaja, z denarno kaznijo do 2000 lir in z zaporom do dveh mesecev, poleg tega pa se mu zapleni celotna smučarska oprema. Pristojnost razsojati prekrške zgornje odredbe imajo upravne oblasti prve stopnje, ki sodijo v sumaričnem postopku, določenem z odredbo dne 26. januarja 1942-XX. št. 2.

Člen 3. Ta odredba stopi v veljavo en dan potem, ko je objavljena v Službenem listu Ljubljanske pokrajine. Odredba bo objavljena v »Službenem listu« prihodnjo sredo, stopila bo torej v veljavo ob 0 uri zjutraj v četrtek, 12. februarja.

Z vsega sveta

Švedska

Ustanovljen je bil poseben odbor za sprejem otrok iz Francije. Odbor je naslovil na švedske družine razglas, ki jih vabi, da naj sprejmejo francoske otroke iz tistih francoskih pokrajin, ki jih je vojna zlasti hudo prizadela. Švedske oblasti so to akcijo zelo podprle in objavljeno je bilo, da bodo iz Francije prišli najprej otroci vojnih žrtev in vojnih invalidov. Poročajo, da je v Franciji 2000 otrok, pripravljenih za odhod na Švedsko.

Švedski listi poročajo, da so angleške oblasti na otoku Baham odredile zaplenbo posestev bogatega švedskega industrijalca Vennerja. Švedski industrialec ima na otoku velik grad in posestvo v skupni vrednosti 750.000 funtov šterlingov. Švedski listi pišejo, da je ta zaplamba značilna, ker je industrialec Venner osebni prijatelj windsorskega vojvode. Windsorski vojvoda je bil večkrat gost v tem gradu.

Bolgarija

Zastopstvo bolgarskih strokovnih zvez in zastopstvo bolgarskih strokovnjakov za delavska in gospodarska vprašanja bo ta teden odpotovalo v Italijo na študijsko potovanje.

Egipt

Egiptopska pošta uprava je objavila, da bodo egiptovski pošto za Španijo, Portugalsko, Švico in Švedsko pošiljali sedaj čez Južno Afriko. Združene države na Portugalsko, odkoder bo razdeljena naprej za te države.

Argentina

Argentinski zunanji minister Ruis Guinazu je odšel na bolezenski dopust. Med njegovo odsotnostjo ga bo zastopal pravosodni minister.

Turčija

Turške oblasti se zelo trudijo, da bi povečale kmetijsko proizvodnjo v državi. Vladne oblasti so začele veliko propagando, da bi bila čim večja površina zemlje obdelana in posejana. Vlada bo kmetom tudi olajšala nakup poljedelskih strojev.

Anglija

Vojna stane Anglijo 12 milijonov funtov šterlingov na dan, tako da je izjavil angleški finančni minister Kingsley Wood. Če se hode Anglija izogniti inflaciji — tako je izjavil Kingsley Wood — tedaj mora omejiti porabo vseh vrst blaga in čim bolj proglasiti, da je potrebna štednja.

Južna Afrika

Atentati in sabotažna dejanja se v Južni Afriki kar naprej množe. Strogi ukrepi in aretacije ne morejo omejiti teh dejanj. V policijski vojašnici v Pretoriji so našli peklenjski stroj. Peklenjski stroj bi pognal v zrak tolikšno skladišče dinamita da bi zletel v zrak cel predel mesta. Vlada je uvedla posebna sodišča, ki bodo sodila atentatorje.

Irak

Bivši predsednik iraške vlade Rašid Ali El Gailani je izjavil zastopnikom madžarskega tiska, da Anglija nikdar ne spoštuje dane besede in da se ne drži pogodb. Ves arabski svet se upira Angliji in tudi v Širiji in v Iraku se Arabci upirajo angleškimi oblastnikom. Oborožene arabske skupine vodijo »bojevnike svobode«, ki napadajo angleška zbirališča in skladišča. Arabska ljudstva se zaveđajo, da so jim Angleži vzeli svobodo, zmaga Osi pa bo Arabcem svobodo vrnila.

Romunija

Pristojni krogi, ki so dobro poučeni, izjavljajo, da bo romunska vlada kmalu preosnovana. Spremembe v vladi se bodo nanašale zlasti na razna gospodarska ministrstva.

† Prof. Vasilij V. Nikitin

V soboto je umrl steber naše tehnike, prof. Vasilij V. Nikitin. Pokojni je vodil stolico za mineralogijo, petrografijo in rudarsko geologijo. V teh strokah je bil izredno podkovan ter se je s svojim delom uveljavil ne samo doma, temveč je užival dobro ime tudi v svetovnem znanstvenem svetu. Poseben sloves si je pridobil z delom na izpopolnjevanju Feodorovljevega načina mikroskopskega preiskavanja mineralov. O uspehih svojega dela je objavil številne članke ter končno posebno knjigo. Več del je posvetil tudi raziskavanju rudišč in kamnin svoje druge domovine pri nas.

Profesor Nikitin je bil rojen leta 1867 v Petrogradu, kjer je tudi končal svoje študije kot rudarski inženir. Po uspešnem znanstvenem raziskavanju in praktičnem delu po vsej Rusiji se je leta 1900 vrnil na Rudarski inštitut v Petrogradu, kjer je bil leta 1907 izbran za rednega profesorja. Par let je vršil tudi dolžnosti rektorja. L. 1922 se je preselil na Poljsko, odkoder je l. 1926 prišel v Ljubljano kot pogodbeni redni profesor za mineralogijo in petrografijo na rudarskem oddelku naše univerze.

Vsa ta leta je neutrudno posvečal znanstvenemu delu in vzgoji rudarskih inženirjev. Po smrti profesorja K. Hinterlechnerja je vse delo v inštitutu elonelo na njem. Ves čas, ki mu je preostajal od obilnega dela s predavanji in vajami iz svojih predmetov, je posvetil vzgoji svojih učencev, ki so ga ljubili kot dobrega očeta. Svojih učencev pa ni izpopolnjeval samo v posebnih strokah, temveč je v ozkem osebnem stiku s njimi stremel tudi za tem, da bi vzgojil dobre značaje.

Za to svojo vztrajno in neutrudno delo bo užival trajno hvalnost in blag spomin pri svojih tovariših in učencih.

Predpisi za mletje žita

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291,

glede na svoji naredbi z dne 27. junija 1941-XIX št. 56 in z dne 12. avgusta 1941-XIX št. 83 in smatrajoč za potrebno, da se uredi in nadzoruje mletje pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki jih obdržijo pridelovalci za potrebe družine in gospodarstva,

odreja:

Člen 1. Prepoveduje se plačevanje odškodnine v naravi za mletje glede količin pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki jih obdržijo pridelovalci za potrebe družine in gospodarstva po členih 1. in 2. naredbe z dne 12. avgusta 1941-XIX št. 83.

Člen 2. Od dneva uveljavitve te naredbe dalje ne sme noben mlin, ki mleje za stranke, mleti pšenico, rž, mešanico pšenice in rži (soržico), ječmen in koruzo, če se ne predloži mlevski list, ki ga izda občina do najvišje količine teh žit, katere so pridelovalci upravičeni obdržati za potrebe družine in gospodarstva.

Člen 3. V mlevskem listu se morajo navesti količine pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki se vsakokrat izroče v mletev, kakor tudi količine teh žit, ki so se že prej zmele.

Mlevski list se izda v dveh primerkih, katerih eden ostane pri občini, drugi pa mora spremljati pošiljko žit v mlin; mlinar se mora prepričati, da li se prejela količina natanko ujema s količino, označeno v mlevskem listu in mora na njem s svojim podpisom potrditi točnost ugotovljenih podatkov. Poleg tega mora vsak ponedeljek poslati s priporočnim pismom Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v prejšnjem tednu porabe mlevske liste, ki jih navede tudi v posebnem seznamu.

Člen 4. Pričenši z novo žitno letino se morajo sestavljati mlevski listi po podatkih, vpisanih v mlevsko knjižico, ki jo izda Pokrajinski prehranjevalni zavod in v kateri se natanko navedejo najvišje žitne količine, katere so pridelovalci upravičeni obdržati za potrebe družine in gospodarstva.

Občina mora v mlevski knjižici označiti količine posameznih žitnih vrst, za katere izda mlevske liste.

Člen 5. Zaloge pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki jih imajo mlinci v zrnju ali zmleti na dan uveljavitve te naredbe, morajo mlinarji v petih dneh prijaviti preko občine Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu z navedbo lastnikov in količin, ločeno za vsako žitno vrsto.

Člen 6. Od dneva uveljavitve te naredbe dalje morajo vsi mlinarji, ki mlejejo samo za svoje družinske in gospodarske potrebe, ustaviti obratovanje svojih naprav in smejo nato mleti samo v mejah določb iz naslednjih členov.

Člen 7. Občine morajo v petih dneh od uveljavitve te naredbe zapečatiti bistvene dele mlinov iz prednjega člena, da bi se preprečilo vsako mletje.

Taki mlinarji morajo radi mletja za potrebe družine in gospodarstva ob vsakokratni potrebi zaprositi dovoljenja pri pristojni občini, ki odpe-

nih podatkov. Poleg tega mora vsak ponedeljek poslati s priporočnim pismom Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v prejšnjem tednu porabe mlevske liste, ki jih navede tudi v posebnem seznamu.

Člen 4. Pričenši z novo žitno letino se morajo sestavljati mlevski listi po podatkih, vpisanih v mlevsko knjižico, ki jo izda Pokrajinski prehranjevalni zavod in v kateri se natanko navedejo najvišje žitne količine, katere so pridelovalci upravičeni obdržati za potrebe družine in gospodarstva.

Občina mora v mlevski knjižici označiti količine posameznih žitnih vrst, za katere izda mlevske liste.

Člen 5. Zaloge pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki jih imajo mlinci v zrnju ali zmleti na dan uveljavitve te naredbe, morajo mlinarji v petih dneh prijaviti preko občine Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu z navedbo lastnikov in količin, ločeno za vsako žitno vrsto.

Člen 6. Od dneva uveljavitve te naredbe dalje morajo vsi mlinarji, ki mlejejo samo za svoje družinske in gospodarske potrebe, ustaviti obratovanje svojih naprav in smejo nato mleti samo v mejah določb iz naslednjih členov.

Člen 7. Občine morajo v petih dneh od uveljavitve te naredbe zapečatiti bistvene dele mlinov iz prednjega člena, da bi se preprečilo vsako mletje.

Taki mlinarji morajo radi mletja za potrebe družine in gospodarstva ob vsakokratni potrebi zaprositi dovoljenja pri pristojni občini, ki odpe-

čati ustrezne naprave, pa jih znova zapečati, brž ko se opravi dovoljeno mletje.

Za vsako množino žita, glede katere se zaprosi za mlevsko dovoljenje, izda mlevski list oseba, kateri poveri občina odpečatenje in zopetno zapečatenje mlevske naprave; ta oseba pa mora biti navzoča pri mletju, ki ga je opraviti ob določenih urah.

Ob koncu vsakega mletja pošlje občina en primer mlevskega lista Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu.

Dovoljenje se izda v okviru najvišje dopustne količine žita, ki jo je smel pridelovalec obdržati.

Člen 8. Mlinarji, ki poleg dela za lastne potrebe mlejejo omejene količine žita tudi za stranke, se po presoji Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda uvrščajo med mlinarje iz člena 6.

Člen 9. Mlinarji katere koli vrste morajo v petih dneh od objave te naredbe prijaviti preko občine Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu podatke o legi mlina in njegovi zmogljivosti na uro, kakor tudi množine posameznih žitnih vrst, ki so jih zmleli v letu 1941.

Člen 10. Pokrajinski prehranjevalni zavod sme odrediti, da se zapečatijo mlevske naprave za žito, ki nimajo potrebne opreme za umno mletje ali ki so zelo oddaljene od glavnih prometnih cest, zaradi česar je oteženo izvrševanje nadzorovalne službe.

Člen 11. Osebe, ki opravljajo mletje, morajo voditi sproti dopolnjevano posebno prejemno in oddajno knjigo, katero dobe pri Pokrajinskem prehranjevalnem zavodu.

Člen 12. Vse domače priprave, ki se dajo uporabljati za mletje žita, je prijaviti v petih dneh občinam, katere morajo poskrbeti, da se njih uporaba onemogoči s tem, da se plombirajo ali zapečatijo.

Prepovedana je tudi prodaja takih priprav. Člen 13. Kršitelji določb te naredbe, tako pridelovalci kakor tudi mlinarji, se kaznujejo v denarju do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev.

V denarju je kazen od 5000 do 10.000 lir in zapor od dveh mesecev do enega leta, če gre za večje količine žita, ki se je zmlelo ali prineslo v mletje brez predpisane spremnega lista, ali se žitne zaloge iz člena 5. zatajajo ali prijavijo v manjši množini od dejanske, ali če se je opravilo mletje žita za družinske in gospodarske potrebe, lastne ali strank, ne da bi se upoštevale določbe členov 7. ali 8.

Vselej se odredi zaplamba žita bodisi še v zrnju ali že zmletega.

Poleg tega se lahko odredi začasni ali trajni odvzem obrtne pravice.

Zapisniške ovadbe se vložijo pri oblastvih iz člena 1. naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8.

Člen 14. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 5. februarja 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli.

Dotrpel je in nas za vedno zapustil v nedeljo ob 14. uri naš nadvse ljubljani oče, stari oče, prastari oče, stric in zet, gospod

Jože Gostinčar
minister v pokoju itd.

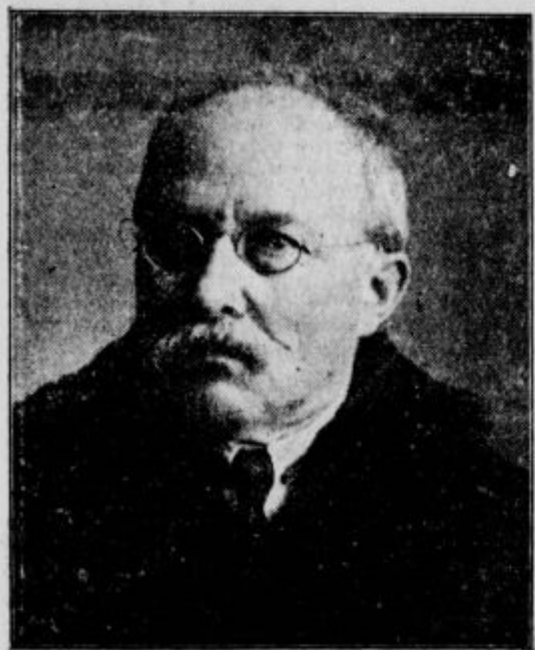
Pogreb bo v sredo v Vižmarjih. Maša zadušnica bo v sredo 10. februarja ob 7. uri zjutraj pri sv. Petru v Ljubljani.

Vižmarje-Ljubljana-Valjevo-Belgrad.

Globoko žalujoči:

FANI GOSTINČAR, roj. JANC, žena; MAK, VINKO, FANI, vdova POTRATO, otroci; META, MARJAN, MARICA, VIDA, MILENA, ALMA, BOJAN, DUŠAN, unuki, MARJAN, JANKO, MARKO, pravnuki.

† JOŽE GOSTINČAR

Ljubljana, 9. svečana.

Na svojem skromnem domu v Vižmarjih nad Ljubljano, je snoči izdihnil svojo dušo Jože Gostinčar v 82 letu svoje starosti.

Gostinčarjevo ime je tesno zvezano s krščansko-socialnim delavskim gibanjem med nami v preteklosti, ki ga je bil pred prelomom stoletja pri nas započel rajni dr. Jan. Evangelist Krek. Z njim odhaja od nas eden izmed zadnjih tistih pionirjev, ki so pred pol stoletja ob dr. Krekovih pobudah začeli orati ledino krščansko-socialne delavske organizacije, kakor jih je v svojih slovečih delavskih okrožnicah priporočal tedanji papež Leon XIII.

Rajni Jože Gostinčar se je rodil v Beričevem ob Savi v hiši št. 52. dne 16. junija leta 1860. Ljudsko šolo je obiskoval v Dolu in v Ljubljani, nakar je prestopil v tedanjo obrtno-nadaljevalno šolo, ki jo je sklenil leta 1876. Komaj dobrih 16 let star, je stopil v službo pri Pakiču, kjer je ostal do leta 1880. Takrat pa je kot dvajsetletni mladenič bil sprejet za paznika v tedanji ljubljanski predilnici, katera je stala na tistem velikem prostoru, kjer danes stoji velike palače: Ljubljanski dvor, čez Miklošičevo cesto do Zadrugne zveze, od Mikliča pa do justične palače. Poleg tobačne tovarne je bila tovarna največja ljubljanska tovarna, kjer je delalo stotine delavcev. Za te delavce — tobačne in predilničarje — se je takoj začel zanimati tedanji stolni vikar dr. Janez Krek ter jih začel zbirati. Med tistimi, ki so takoj stopili za svojim velikim učnikom Evangelistom, je bil Jože Gostinčar.

Leta 1894 je predilniško delavstvo priredilo velik izlet na Smarno goro, kjer jim je maševal in pridigal dr. Krek. Po službi božji pa je v Tacnu bil sestanek »pri Zibertu« z vrstniki, kjer je tedanji mladi stolni vikar sprožil misel, naj bi se ustanovilo katoliško delavsko društvo. Še istega tedna se je kakih 70 delavcev zbralo pri dr. Kreku na stanovanju, kjer so sklenili ustanoviti »Slovensko katoliško delavsko društvo«. V pripravljani odbor tega prvega slovenskega katoliškega delavskega društva je poleg dr. Kreka bil izvoljen Jože Gostinčar. Takrat se je začela velika doba, ko je začelo vse vrteti in se pripravljati. To društvo, ki mu je Gostinčar bil tajnik, je skoraj štelo že 800 članov. Zazela so se živahna zborovanja po vsej deželi.

Prva vidna posledica in prvi sad tega gibanja je bila ustanovitev »Prvega delavskega konsumnega društva« v Ljubljani, ki je svoje delovanje začelo prav v isti hiši, kjer je še danes, dasi ne v istih prostorih. Tedanji delavski konsum je bil namreč v kleti. Prvi načelnik tega delavskega konsuma je bil spet Jože Gostinčar. Ko je leta 1898 dr. Krek ustanovil »Delavsko stavbno društvo«, je bil Gostinčar spet v njegovem odboru ter prinašal z dr. Krekom vred vse težave in tegobe tega društva, ki je zgradilo na obrobju ljubljanskega mesta toliko delavskih hišic ter postavilo temelje novim naselbinam; ki danes tako cvetijo uspevajo. Zraven tega pa je rajni Jože Gostinčar neumorno sodeloval pri delavskem glasilu

»Glasnik«, ki ga je izdajalo krščansko-socialno delavstvo.

Zraven vsega tega velikega dela pa je rajnik v tedanjih časih bil vsako nedeljo na shodih, kjer je skupaj ali s Krekom ali z rajnim Žitnikom ali pa skupaj s š. živim Francetom Zillerjem delavskim množicam razkladal krščansko-socialni delavski program ter jih učil za novo organizacijo in njeno delo. Na takih shodih so se porodile velike zamisli. Tako je na shodu v Radovljici bila sprožena velika misel, naj bi se kroparski žebjarji združili v zadrugo, ki naj bi začela čim prej delovati. Iz tega je nastala sloveča kroparska žebjarska zadruga, kjer so delavci ob enem njeni lastniki.

To je bila v resnici doba, polna najlepših idej, ki je pri njihovi uresničitvi rajni Gostinčar tako vneto sodeloval.

Leta 1903 je bil izvoljen za državnega poslanca v tedanji dunajski državni zbor, kar je ostal do razpada avstrijske države, nakar je bil narodni poslanec do leta 1927. Ko je leta 1908 dr. Krek ustanovil »Jugoslavovsko strokovno zvezo«, je Gostinčar v njej sodeloval skoraj do zadnjega, dokler mu niso opešale njegove telesne moči. Za razvoj delavskega gibanja pri nas pa se je zanimal do zadnjega, kakor se je z veliko ljubeznijo zanimal tudi za rešitev drugih važnih in perečih vprašanj med nami.

Najbolj značilna zanj pa je bila njegova velikanska pridnost, s katero je vsakogar vestno in natančno opravljal dolžnost izvoljenega poslanca. Za vsakogar se je zanimal, vsakomur je rad ustreget, če je mogel, na vse strani prošil in posredoval za vsakogar, tako da je kmalu postal najbolj priljubljen poslanec, ki so prošnje nanj začele kar deževati.

Vse to delo je zmogel nele iz ljubezni do organizacije, ki jo je zastopal, marveč se prav posebej iz tiste notranje krščanske ljubezni do bližnjega, ki se je v potrebi nanj obračal. Gostinčar je v tem bil še prav posebno velik in — ves kristjan.

Ko se danes poslavljamo od moža, ki je ves življenjski gori in gori, za dr. Krekove ideje od mladosti do pozne starosti je v — sicer skromnem obsegu — mogoče našli le glavne misli — vodnike ki so temu življenju moči dajale ognja in vztrajnosti v delu za naše ljudstvo. Marsikaj se je v teh 50 letih že spremenilo, Gostinčar pa je ostal isti, kakršen je bil, ko je prvokrat iz dr. Krekovih ust zajel ideje velikega socialnega papeža Leona XIII.

Počivaj v miru, stari dr. Krekov tovariš in soborec!

Pobožnost prvih petkov v Novem mestu in okolici

Novomesto, 6. februarja.

Kakor pričajo zadostne pobožnosti devetih prvih petkov, ki so danes bile po novomeških svetiliščih in v onih v novomeški okolici, se verniki Novega mesta in njegove okolice vedno bolj odzivajo klicu ljubljanskega škofa, ki je vse svoje škofljane povabil, naj opravijo spravno pobožnost devetih prvih petkov, ki naj izvenijo v prošnjo, da bi Bog skrajšal sedanje trpljenje človeštva, ki je nad njega prišlo prav zato, ker se je od njega oddaljilo. Že meseca decembra in januarja so pobožnosti prvih petkov, privabile v cerkve lepo število vernikov, tretji prvi petek, ki so ga verniki obhajali danes, pa je prav posebno lepo uspel. Že tridnevne kot priprava za prvi petek so bile v obeh novomeških cerkvah lepo obiskane, še večji pa je bil obisk cerkva danes jutraj. V kapiteljski cerkvi so se pobožnosti pričele zjutraj ob pol sedmih s sv. mašo in litanijami, ki jih je opravil kanonik g. Šesek. Pobožnosti se je udeležilo veliko število vernikov vseh stanov od obrtniškega vajenca do pripadnikov inteligenčnih poklicev, ki so pred mašo ali po maši prešli sv. obhajilo. V franciskanski cerkvi je pobožnost bila zjutraj ob šestih s pridigo, litanijami in sv. mašo, ki jo je opravil gvardijan p. Ludvik. Cerkev je bila ob pobožnosti nabit polna vernikov, ki so domala vsi prešli sv. obhajilo. Med udeleženci je bilo izredno mnogo zavednih katoliških dijakov. Tudi šmihelska fara se je krepko odzvala pozivu svojega škofa in se z velikim številom svojih faranov udeležuje pobožnosti prvih petkov. Tokrat so jo šmihelski farani opravljali kar na štirih krajih, v farni cerkvi, v Smolenji vasi, Potovrhu in Stranski vasi, da bi tako bilo

Visoki Komisar obiskal Pokrajinsko podporno ustanovo

Ljubljana, 9. febr.

V petek popoldne je Visoki Komisar v spremstvu predsednika Pokrajinske podporne ustanove obiskal obednico ustanove v Ljubljani.

Ekscelencija Grazioli, katerega so sprejeli funkcionarji odbora Pokrajinske podporne ustanove, je pregledal predvsem naprave in kuhinjo, kakor tudi obednico in se je zanimal za hrano ter sam pokusil in se pohvalno izrazil.

Nato se je podal v drugo obednico, v kateri so ravno obdelovali, ter se je zanimal za posameznike in za njihove družine.

Končno je Eksc. Grazioli v svojem kratkem nagovoru razložil prisotnim pomen te ustanove, ki jo je dala Vlada v dobrobit potrebnih.

Javnost se obvešča, da je sedež občinskega odbora Pokrajinske podporne ustanove v Ljubljani, Via Puccini 9. Telefon 4771-4775.

Le še nekaj dni imate časa za rešitev uganke v »Slovenčevem koledarju«!

Ne pozabite na stotine nagrad, ki so za reševalce razpisane!

V dveh dneh 30 cm novega snega

Ljubljana, 9. februarja

Letošnje februarjsko sneženje je v mnogem podobno onemu, ki je vladalo februarja leta 1929. Februar nam je letos prinesel daljšo snežno dobo, ko se od začetka meseca naprej menjavajo z nekaterimi manjšimi in daljšimi presledki snežni meteži in viharji, ki posebno silovito divjajo po kočevskih in notranjskih krajih. Saj je tam že po ravniinah naneslo nad 1 m snega na visoko, ponekod celo do 2 m v predelih, kjer razsaja navadno tudi silna burja. V Ljubljani pri vremenski opazovalnici v Trnovem so v 8 dneh namerili že 56 cm visoko plast snega. Samo od sobote do davi je dosegla nova plast snega dobrih 30 cm, posebno silni snežni meteži so bili v soboto proti večeru in tudi v nedeljo popoldne.

Odgovornost hišnih gospodarjev

Ljubljana je sedaj ob velikem snegu povsem spremenila svoje vsakdanje delovno lice. Hišni gospodarji se sprva niso mnogo brigali za snajenje hodnikov. Na odločen opomin varnostnih in mestnih oblasti so sedaj začeli pridneje odstranjevati trde in ledne ploške s hodnikov. Pojejo lopate in strgalice. Primerili so se primeri, da so se zaradi malomarnosti odgovornih hišnih gospodarjev ponesrečili pasanti in se huje poškodovali. Bodo pa morali sedaj ti gospodarji ne samo kazensko, marveč tudi civilnopravno odgovarjati in plačevati primer-

Človeštvo in avtoriteta

Kar velja splošno o človeškem spoznanju, to velja še posebej o religioznem in nravnem spoznanju. Razloček je le ta, da nam religija nudi tudi spoznanje, ki jih človeški um sploh ne more doumeti, ker pre-gajo človeško naravno spoznavno silo, poleg spoznav, ki bi jih sicer človeštvo moglo spoznati, a ki jih v dejanskih razmerah iz različnih vzrokov vsaj zadostno ne spozna. Tudi tu potrebuje človeštvo avtoritete, in potrebuje je tembolj, čim usodnejše so za človeštvo zmotne in najvišjih vprašanjih človeškega bitja in življenja. Lahko rečemo, da brez avtoritete človeštvo v najvažnejših vprašanjih življenja splošno ne bi šlo na vzgor, ampak navzdol.

Tako avtoriteto predstavlja človeštvo Cerkev. Cerkev pojmuje svoje poslanstvo v prvi vrsti kot učiteljstvo velikih resnic človeškega življenja. Cerkev je nositeljica religioznega in nravnega spoznanja, obenem pa tiste nepodkupne resničnostnosti, ki vzbujajo mirno zaupanje v bojih in dvomih. Seveda mora imeti in ima Cerkev za svojo avtoriteto neoporečno jamstvo v sebi, kakor vsaka druga avtoriteta, a poleg tega še nadvse vzvišeno nadnaravno jamstvo. Dejstvo je: Cerkev stopa pred človeštvo kot predstavnica avtoritete v prvih vprašanjih življenja. Človeštvo samo se samo od sebe brez avtoritete ne more dokopati do luči, do jasnega spoznanja velikih življenjskih resnic. (A. Ušeničnik, Izbrani spisi I.)

ne odškodnine, kakor jih bo priznalo pristojno sodišče poškodovancem, kadar se lastniki ne bodo mirno poravnali s prizadetimi. Torej je bolje in gospodarsko varnejše, da hišni gospodar redno snazi njemu odkazani hodnik, kakor da ima pozneje sitnosti s sodiščem.

Avtobusni in drugi promet

Slika cestnega prometa se je tudi že spremenila. S snegom naloženi težki vozovi počasi vozijo sneg v Ljubljano. Avtomobili težavno rinejo naprej. Tramvaj ima tudi svoje težave. Avtobusni promet na deželi je težaven, proti Notranjski celo prekinjen. Pečnikarjeva avtobusna proga Ljubljana—Loška dolina—Bloke je za promet sposobna le do Velikih Lašč, do kamor se vozita dva avtobusa v obeh smereh. Od tam naprej avtobusni promet popolnoma počiva zaradi velikih zametov, ki so ponekod visoki do 2 m. Kljub hudemu sneženju je telefon v redu in brezhibno posluje. Železnica s svojo dobro organizacijo premaguje vse snežne ovire, ki se pojavljajo na progah proti Notranjski in Dolenjski.

Posebnega mraza ne občutimo. Ljudje pa izražajo bojazen, da bo pritisnil hud mraz, kakor hitro se zjasni, ko je sedaj nebesni svod popolnoma zadelan s temnimi, sneg sipajočimi oblaki. V Trnovem so davi zaznamovali najnižjo temperaturo -7.1°C, v nedeljo pa je bila popoldne najvišja -2.5°C. Ponedeljek po svečnici je bil najtopplejši, ko se je živo srebro v toplomeru dvignilo celo nad ničlo. Meteorološki zavod je davi zaznamoval najnižje toplotno stanje -5.3°C. Barometer kaže 763.9 mm. Zadnje dneve ohranja za malenkostjo to stanje. Na Barju imajo do 75 cm snega.

Kratka poročila o današnjem vremenskem stanju navajajo:

Kočevje: -6°C, sneži, snega 107 cm; Novo mesto: -4°C, oblačno, 85 cm snega; St. Janž na Dolenjskem: -5°C, sneži, 65 cm snega; Rakek: -6°C, burja, sneži, 30 cm snega.

Iz Dobrove pri Ljubljani

Zadnja pot Trnovčeve mame. V nedeljo popoldne smo na Dobrovi pri Ljubljani pokopali dobro Trnovčovo mamo Frančiško Ambrožič. Od Trnovca so se pogrebe s pokojno pripeljali na saneh. Kot mater duhovnikov — p. Bernard Ambrožič je njen sin — so pokojno mater čakali pred cerkvijo štirje duhovniki: p. Gracijan dr. Heric O. F. M., provincial iz Ljubljane, ki je vodil pogreb, domači g. župnik Klopčič, p. Teodor Tavcar, župnik z Viča, in voditelj III. reda iz Ljubljane. Pogrebeval je bila polna cerkev. Dobri verni ženi in skrbni materi ter vneti tretjerednici je povedal nekaj besed za slovo ljubljanski voditelj III. reda p. Odilo, ki je poudarjal, kako si je pokojna mati v tretjem redu izbrala bližnjico proti nebesom. Tretji red jo je spremljal do groba z zastavo. Veliko pozornost na pogrebu je vzbujal mož pokojne, ki jih bo ob Gregorjevem splošni že 86. Težko se je ločil od svoje zveste družice, kot vsi, ki smo jo poznali, pa gledali smo, kako je duhovnik nad grobom napravil križ v opozorilo: Le križ nam svetl govori, da vidimo zopet se nad zvezdami! Trnovčeva mama, na svidenje!

Orgle v dunajski katedrali imajo 5 nadstropij in 21.500 piščali

Dunajska katedrala sv. Stefana bo dobila močnejše orgle, to se pravi, da bodo njene sedanje orgle povsem preurejene. Dragoceni zunanji obod orgel izvira že iz 15. stoletja, a tehniška naprava je še iz prejšnjega stoletja in prav nič ne ustreza sedanjim zahtevam.

Kako veličastne so te orgle, spoznamo po tem, da so zgrajene v štiri do pet nadstropij in imajo okrog 20.000 piščali, ki so nekatere tudi do 10 m visoke. Zdjajo bodo dobile orgle še 1500 piščali. Poleg tega bo narejena tudi nova »klavijatura«, ki bo od prejšnje večja za 110 glasov in za 4 manuale. Zice v dolžini 12 km bodo spajale takturo z osrednjim delom orgel, ki je urejena ko kak brzozavni urad kakakega mesta.

Zberite knjige »Slovenčeve knjižnice«. - Vsaka knjiga broširana le 5 lir, vezane po 11 lir in 20 lir.

ki ga hočejo premagati. Zato tu nastopajo Judje, pa tudi pokrščeni, ki pa se čutijo Jude in so celo predsedniki njihovih verskih združenj. Toda so pa tudi — in taka oseba je celo ena glavnih junakinj — ki se čutijo poljude, polkristjane in se mečejo iz ene čudi v drugo. Tako vstajajo pred nami napeti družinski zapletki judovskih družin Kohenov in Blumenov, velika borba za denarno nadlavo med pristaši Rheingoldov in Meyerbeerov, med pristaši zlate valute in papirnih državnih vrednosti. Odkrivajo se nam neposredni, včasih malenkostni vzroki bančnih polomov ter finančnih polomov držav, resnični kapitalistični red, ki ga danes skuša premagati vsa sodobnost, tak leva kakor desna. Kakor srebro v termometru se dviga in pada zlato in z njim se dviguje kot plima in oseka splošni politični položaj vsega sveta. Vse ta pomen zlata in njegove vibriranje v rokah judovskih denarnih mogotcev je opisano zelo prepričevalno, gledano od blizu, pri glavi, ki skrivaj vlada svet in ki je za večino ljudi velika podtalna skrivnost. Morda tudi ni vse tako, kakor gleda na problem West, ter tudi on gradi povest morda iz kakšnih predsodkov, toda umetnik v njem je ta svet spekulacij pokazal prepričujoče in polnobarvno ter naravnost ameriško senzacionalno, kar postava alkimista, prelivajočega svinec v zlato, napetost še bolj poveča, čeprav se izkaže na koncu, da je vse samo prevara, spekulacija katoliškega bankirja, »največjega misijonarja«, Adalida. Temu končno uspe, da izpodvrže svetovnemu gospodarstvu zlati temelj in ga postavi na zaupanje v državo in delo, kar so storili tudi v praksi sodobni narodni gospodarstveniki.

Toda povest ne vsebuje samo te dramatične borbe za zamenjavo podlage na denarnem trgu, temveč ima globlji duhovni smisel. Tu gre borba med judovskim svetovnim nazorom in njihovim malikovalstvom zlatega teleta kot duhovno orientacijo in katolištvom. Ta duhovni boj se kaže predvsem v nemiru denarnega mogotca Mauricia Kohena, ki niha med katoličanko Berto Ramovo, hčerko čuda-

škega alkimista, in napoljudino in napolkristjano Marlo Blumenovo, hčerko drugega denarnega vladarja in sorodnico Adalida. Ta druga se da metati ljubezenskemu čustvu iz katolištva v judovstvo, potem pa zopet v katolištvo, kjer najde svoj mir in svojo ljubezen: spreobrnjenega Kohena. Veličastno evharistično kongresa v Buenos Airesu, s katerim se zaključita povest iz ameriškega denarnega vele-mesta, je potrdilo katolištvo proti judovstvu ter najboljše iz judovskega sveta pripeljalo v naročje Cerkve. Tako je povest izrazila katoliška ter dobi svoj pravi smisel v odrešenju notranjega človeka od teže zlata in njegovega vpliva, ki človeku ne da, da bi prišel na čisto s svojo dušo.

Povest se dotika največjih političnih dogodkov sedanjega časa, saj predvideva svetovni požar, toda malo drugače kakor pa se je kmalu nato res vnel. Zato ima še večjo privlačnost ter jo bodo z zanimanjem brali poveličniki, kakor tudi gospodarstveniki, bralci napetih povesti pa še celo, saj ima obliko ameriških pustolovskih romanov. In kadar opisuje kolektivne dogodke in napetosti, je West najboljši, slabši je že pri reševanju notranjih človeških konfliktov (ljubezen Kohena in Marte ter njuno izpreobrnjenje!). Močna postava alkimista Rama pa je podana najbolj mogočno ter bo ostala vsem živo v spominu.

Tako se nam podaja s to povestjo nov svet iz ameriških denarnih velemetov ter nam odkriva skrivnostno podlago današnjega razvoja sveta, obenem pa nam razodeva jasneje kakor marsikak traktat mišljenje argentinskega ljudstva, ki ga da pisatelj predstavlja, ter njegovo razmerje do novega sveta, ki ga pisatelj vidi v znamenju protijudovskega varuštva denarnih podlag. Toda kot katoliški umetnik ne rešuje tega vprašanja na politični način preganjanja Judov, temveč njihovega notranjega spreobrnjenja, ki je akt milosti in duhovnih dram, katerih eno je pokazal v povesti. Zato se resnično ta povest, ki ima sicer izrazito tendenco, ne more smatrati kot »cenena gonjač«, temveč je delo pisatelja,

KULTURNI OBZORNIK

Hugo Wast: Zlato večnega Juda

Kot 9. knjiga *Slovenčeve knjižnice* je izšel znameniti roman južnoameriškega pisatelja *Huga Wasta »Zlato večnega Juda«* v prevodu Mirka Javornika, ki ga je poslovenil naravnost iz španščine. Tako smo dobili v slovenščino delo južnoameriškega Španca, ki je član španske akademije znanosti in umetnosti v Madridu ter uživa enega najboljših glasov v argentinski literaturi. Uvod v nekaj besedah naslika njegov pomen kot vodilnega pisatelja v latinskih književnostih Južne Amerike ter še posebej njegovo vrednost kot ustanovitelja narodne argentinske literature. Kakor je vidno iz teh kratkih predstavljaj besed, so Wastova dela izredno popularna, ki izhajajo v mnogih stotisočih izvodov, ter je n. pr. gorska povest iz ameriških Andov »Kamnena puščava« (ki je, mimogrede povedano, tudi že v rokopisu prevedena v slovenščino) dobila prvo književno nagrado argentinske akademije v znesku 30.000 pesosov, kar je ogromna vsota okoli 300.000 lir. Veliko popularnost je dosegel tudi roman »Zlato«, ki je izšel leta 1935 (in ne 1905, kakor je pomotoma napisano v uvodu, pa se iz teksta lahko vsak prepriča, da je iz najnovejšega časa!) in ki je v Javornikovem prevodu dobil še bolj podrobno označujoč prilašek »Večnega Juda«. S tem je prevajalec obenem poudaril tudi že osnovno tendenco te povesti, ki hoče pokazati, kako je žlahtna ruda zlato poslala v rokah častilcev denarnega malika — Judov — samo sredstvo za zavladanje sveta in borbo proti Kristusu. Njihovo zlato se odvija kot zlata kača okrog vsega sveta, ki naj ga po njihovih lastnih računih vsega obeže in etisne v svoj mrzli oklep že v letu 1966. Tudi naslovna slika, ki je delana po originalu, pa je videti kljub vsemu precej dilatantska, hoče simbolizirati notranji smisel te zlate verige v rokah Judov, ki jim je največji sovražnik — križ

Ze prevajalec je omenil v uvodu, da pisatelj, vega »stališča do Judov ni istovetiti s kako ceneno gonjo, kajti on ni propagandist, temveč umetnik«. In resnično: *Wast* (škoda, da uvod ne imenuje, da je to ime, ki ne zveni čisto nič špansko ter vzbujata sum nearijskega porekla, samo *pseudonim* ravnatelj Nacionalne knjižnice v Buenos Airesu *Gustava Adolfa Martineza Zuviria*) je umetnik, ki je sicer ameriško senzacionalno, toda znanstveno utemeljeno zagrabil eno najbolj perečih vprašanj sodobne politične in svetovne zgodovine ter jo na svoj način skušal razložiti kot vzrok današnjega svetovnega požara. In ta vzrok je po njegovem — in tudi po teoriji današnjih gospodarstvenikov — v tem, da vsa svetovna kupčija temelji na zlato kot plačilnem sredstvu in kot na merilu vrednosti vseh drugih stvari. Ker pa je to svetovno zlato v veliki večini v rokah Judov, imajo faktično oni v rokah vse svetovno gospodarstvo ter s tem vse niti svetovne politike. Oni vedre nebo nad narodi in oni s svojimi spletkami in kupčijami, ki tem bolj cvetijo, čim več je nerada, ustvarjajo vojske in postavljajo predsednike republik, kajti poleg denarja je glavno judovsko sredstvo za doseg oblasti — demokracija, ki da ustvarja v državi anarhijo.

Tako nam *Wast* v tej knjigi predstavi vodstvo svetovnega judovstva, velikega roša v New-Yorku ter njegovo filialko v Buenos Airesu Veliki El Kabal, ki naj zavladala nad vso Argentino in pomaga spletkati kakšno veliko okrog krščanskega sveta. Nazorno postavi pred nas tajne obrede sinagog ter nazore talmuda, judovskega »poslovnikar«, po katerem se ravnajo v tesni povezanosti med seboj Judje pri zavojevanju sveta in osvajanju krščanskega imetja. Kot verodostojen dokument veljajo zanj baselski »sinodski zapiski«, ki razodevajo skrivne metode teh denarnih mogotcev, ustvarjajočih iz sovraštva do Kristusa ob izgubi svojega lastnega kraljevstva svetovno kraljestvo Antikristovo. Poslušajo se vseh sredstev, tudi prebajani v nove vere, kar se celo priporoča, da se slepi sovražnik,

Drobne novice

Koledar

Turek, 10. februarja: Šolastika, d.; Sotera, d. in m.; Silvan, škof; Viljem, sp.; Zolik, muč.; Amancij, m.

Sreda, 11. februarja: Lurška Marija; Adolf, škof; Dežiderij škof in m.; Viktorija, mučenica; Evfrozina, d.

Novi grobovi

† Inž. Vasilij Nikitin, vseuč. prof. na ljubljanski univerzi, na kateri je uspešno in požrtvovalno dolgo let deloval, je umrl ter bo pokopan v turek, 10. t. m. ob dveh popoldne z Zal, in sicer iz kapelice sv. Nikolaja. Blag mu spomin! Njegovi žalujoči družini izrekamo svoje sožalje!

† Franc Peterca, žel. kurjač v p., je umrl v Dravljah, kjer bo pokopan v turek ob pol desetih. Naj počiva v miru! Njegovim svojcem naše sožalje!

† Dovč Ivanek, roj. Klopčar, žena žel. zvan. v p. v Tomačevem, je izdihnila svojo dušo ter bo njen pogreb v turek ob dveh popoldne iz Tomačevega 31 k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Njenim svojim izrekamo naše sožalje!

† Ursula Bajželj roj. Tepina. Umrla je v soboto jutraj v Vevčah pri Ljubljani v 85. letu starosti, gospa Ursula Bajželj roj. Tepina. Bila je vzorna krščanska mati, ki je lepo vzgojila svoje otroke. Dobri Bog ji bodi plačnik! Priporočamo jo v molitvi!

Vsakomur svoje

prinaša

Ilustrirani dru-

žinski mesečnik

Novele z izvirnimi slikami, priloga v bakrotiskih, prikaži v slikah, potopisi, zanimivosti, moda, uganke, šah, vse za 40 lit letno. Naročila sprejema uprava v Ljubljani, Kopitarjeva 6

Osebnostne novice

= Za inženirja agronomije je bil diplomiran na zagrebški poljedeljsko-gozdarski fakulteti gošpod Rudolf Tancik iz Ljubljane, zaveden član zagr. akad. kat. društva »Danica«. Čestitamo!

80 letnica rojstva

Dne 10. februarja obhaja 80 letnico rojstva Andoljšek Urška, po domače Mencinova, iz Malih Lipic. Kdo bi ji prisodil! Saj je še vedno tako delovna, kakor da mora to trčati vse do konca dni, kakor da je delo vir vsega njenega dolgega življenja.

Marsikako trpljenje, marsikaka bol je šla mimo, zlomilo je ni, ker ji je pomagal njen res dobri mož, ob katerem je pred dvema letoma v krogu svojih otrok obhajala zlato poroko, in upanje njenih otrok so ji bile največje opore v njenem delovanju. Od 9 otrok so ji ostali le štiri. In če jo je smrt vsakokrat težko zadela, je bila njena največja bol smrt sina Toneta, ki je padel l. 1915. na ruski fronti.

Kljub svoji visoki starosti zahaja vedno tudi ob delavnikih v cerkev ter išče tolažbe pri Njem, ki je izpolnitev vseh nad.

Naj ji bo ob njeni 80 letnici zavest, da je v svojem življenju storila mnogo dobrega, da se jo danes spominjajo vsi s hvaležnostjo in da ji vsi iz srca želijo: Naj ji nebo nakloni še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu!

„PROJA“

kavin nadomestek odlično nadomestila naše dosedanje vrste kavovin

— Obiski v ljubljanski bolnišnici. Splošna bolnišnica v Ljubljani sporoča: Zaradi pravičnega upravljanja službe in notranjega dela se v zvezi z omejitvijo osebnega gibanja omeje obiski v splošni bolnišnici na čas od 12—14. na klinikah (ob sredah, sobotah, nedeljah) od 13—14.

— Dogni glavne živine in svinj. Prehranjevalni zavod Visoke Komisariata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu tele dogo-

velikega umetnika in prepričanega katoličana ter človeka, ki zasleduje zgode probleme sedanjosti ter jih rešuje za bodočnost.

Narodni gospodarstveniki pa bodo odložali o pravilnosti njegovih pogledov na denarni trg, politiki pa o vrednosti njegovih političnih mnenj; gotovo pa je, da je povest pisala prepričana katoliška osebnost in dober pisatelj izrazilo ameriško-španske duhovne orientacije.

Provod se bere gladko in je sprizko tujega predmeta zelo nazoren.

Koncert Pine Carmirelli

Violinistka Pina Carmirelli je znova potrdila sloves, ki ga uživa pri tistih, ki jo eno nogo igra že slišali, in izpolnila je pričakovanje tistih, ki do zdaj še nismo imeli prilike spoznati jo. Ze sam spored, ki ga je umetniška odigrala, je pokazal široko razgledano osebnost: poleg treh italijanskih avtorjev (Casella, Coppola, Paganini) je imela Carmirelli na sporedu še Norvežana Griega (sonata v c-molu), Madžara Hubaya (Zefir), Francoza Ravela (Komad v obliki habanere) in Rusa Čajkovskega (I. stavek koncerta v D-duru). Poleg te značilnosti, kako je znala izbrati karakteristične avtorje za svoj nastop, smo spoznali njeno umetniško naravo tudi v tem, da ji ni delal nikakih težav preskok iz sloga v slog, iz časovno oddaljenih skladb v novejšo, iz tehnično manj zahtevnih v ekrajno virtuozno pisane, iz vsebinsko bolj na zunanji učinek preračunanih v izrazno poglobljene, iz čisto muzikalno grajenih v pestrnih barvah se prelivajoče. Znatna razlika je na primer med tračelično občuteno, v širokem zamahu pisano Griegovu sonato, ki muzicira brez ozira na to, ali izrazi docela vse možnosti instrumenta ali ne, med

ne za klavno živino: dne 16. febr. v Metliki za govedo in svinje; dne 17. febr. v St. Jerneju za govedo in svinje; dne 17. febr. v Grahovem za govedo in svinje; dne 18. febr. v Ljubljani za govedo in svinje; dne 18. febr. v Žužemberku za govedo in svinje.

Ljubljana

1 Skobel v Tičistanu. Drzne ujede odnašajo v tej zimi že perjad z dvorišča v Ljubljani. Vsak dan se pojavlja po večkrat dvojne skobelec in trgajo tudi udomačene krilate v Tivoliju. Če se tako mahaš in ropotaš pod drevesom, se sivi skobel ne zmenijo za tvoje prizadevanje, dokler ne dosežejo plena. Žalostno je gledati koristne pevece, kako se stiskajo po goščavi ali strazijo po vrhovih drevev, ne da bi si upali priti po pičo, tolikanj potrebno v ostrem mrazu. Naj pristojna gosposka poskrbi, da nepoklicani gostje odidejo na večna lovišča. — Krmilec.

Dne 4. febr. 1942 med 5. in 6. uro zvečer se je zgubila njava denarnica z manjšo vsoto denarja na Karlovski cesti od pekarnice Petrič, št. 10 do št. 15. V denarnici je bil tudi listek od »Slovenca«, plačan za mesec februar 1942, glaseč se na ime: Josip Knafelj, Karlovska cesta 15. Prosim, da pošten najditelj vrne na upravo »Slovenca«.

Gledališče

Drama, turek, 10. febr. ob 14: »Voda«. Izven. zelo znižane cene od 10 lit navzdol. — Sreda, 11. febr. ob 14: »Rokovnjač«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lit navzdol.

Opera, Turek, 10. in sredo, 11. febr.: Zaprt.

Radio Ljubljana

Turek, 10. februarja: 7.30 Radijska poročila v slovenščini. — 7.45. Pesmi in napevi, vmes ob 8 napoved časa. — 8.15 Radijska poročila. — 12.15 Koncert mezzosopranistke Bogdane Stritar. — 12.40 Italijanska skupina pod vodstvom Prata. — 13.00 Napoved časa. — Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.20 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija. — 14.00 Radijska poročila. — 14.15 Orkester Cetra pod vodstvom Barzizze. — 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Stara italijanska glasba. Koncert skupine Favoretto. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. — 19.45

diši pa še vedno po snegu in v petek, 6. febr. so zopet jale naletavati snežinke. Po vipavskih krajih in tudi v gorah je pa znova začela brliti mrzla burja, ki še ne obeta konca zime.

Iz Novega mesta

Priprave za delo anagrafskega urada. Kakor je znano, je bil pri novomeški mestni občini ustanovljen anagrafski urad, za katerega je bila nastavljena posebna uradna moč. Anagrafski urad bo imel svoje prostore na občini. Trenutno s svojim delom še ni pričel, pač pa se vršijo priprave, da bo mogel kar najhitreje začeti z delom, ki bo precej obširno, saj bo moral poleg statistike stalnega mestnega prebivalstva voditi tudi evidenco nad prijavami, ki so jih doslej sprejemala policijska oblastva. Na občini sedaj pričakujejo še samo tiskovino, ki bodo došle od osrednjega evidenčnega urada pri Visokem komisariatu v Ljubljani, nakar bo urad lahko začel s poslovanjem. Anagrafske urade bodo dobile tudi podeželske občine, za katere bodo te posle vršili občinski tajniki, ki so se na posebnih tečajih izveščali za novi posel. Večje občine, kjer bo delo tega urada obširnejše, si bodo morale nastaviti posebne pisarniške moči, ki bodo opravljale te posle.

Žrtve bele pojavnosti. V kandijsko bolnišnico usmiljenih bratov so v tem mesecu sprejeli tri žrtve, ki jih je zahtevalo zimsko veselje. Železniški uradnik Bogomir Lapanja iz Novega mesta si

Rappresentante Onorario Regionale per Lubiana — Častni pokrajinski zastopnik za Ljubljano
ING. TÖNNIES - LUBIANA - TYRŠEVA 33 - TEL. 27-62

1 Umetnostna razstava bratov Vidmarjev. — Občinstvo opozarjamo, da razstavlja slikarja brata Nande in Drago Vidmar svoja dela v galeriji Obesnel na Gosposvetski cesti 3-III. Zaradi izrednega zanimanja je razstava odprta vsak dan neprekinjeno od 9—16. Ker bo razstava odprta samo še ta teden, vabimo občinstvo, da si to zanimivo razstavo čimprej ogleda.

1 Da počasti spomin pok. sestre Metodije Sušteršič, bivše ravnateljice meščanske šole v Lichtenturnovem zavodu, je daroval g. Jožef Mozetič, mestni zidarski mojster, 100 lit za revne gojenke. Velikodušnemu dobrotniku iskrena zahvala!

Naš baročni slikar Bergant je v stiski samostanski cerkvi naslikal znameniti križev pot pesnice Vida Taufer pa je napisala krasno verzke k vsaki postaji. Pesmi in slike smo izdali pred kratkim v elegantno izdani knjigi, ki jo je opremila arh. Gizela Suklje

KRIŽEV POT

Knjiga velja 13 Lit

Glaboko in pomembno delo za naš čas

Ljudska knjigarna v Ljubljani, Pred Školijo štev. 5

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva 1; Bahovec, Kongresni trg 19, in mr. Komotar, Vič — Tržaška 48.

Poizvedovanja

Našla se je lepa boa. Dobi se pri Janežiču, mlekarja, Poljanska 3.

Dne 4. febr. 1942 ob 7 zvečer se je našla v gostilni pri »Amerikancu«, Sv. Florijana ul., večja vsota denarja. Dobi se v upravi »Slov.«

Operna glasba. — 20.00 Napoved časa. — Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.45 Simfonična sezona ELAR-ja: Simfonični koncert pod vodstvom Caselle. — V odmoru predavanje v slovenščini. — 22.45 Radijska poročila.

Sreda, 11. februarja: 7.30 Radijska poročila v slovenščini. 7.45 Napevi in romance. Vmes ob 8.00 napoved časa. — 8.15 Radijska poročila. — 12.15 Golob igra na harmoniko. — 12.40 Koncert pianistke Delie Scappini. — 13.00 Napoved časa. — Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17 Prenos posvečen Japonski. 14.15 Komorna glasba. — 14.00 Radijska poročila. — 14.25 Pisana glasba pod vodstvom Mannoja. — 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Zbor Glasbene Matice v Ljubljani. — 19.00 »Parliamo l'italiano«, prof. dr. Stanke Leben. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. — 19.45 Koncert saksofonista Milosa Zihlerja. — 20.00 Napoved časa. — Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.30 Prenos iz Milan. Skale: »Othello«, G. Verdi. — V odmorih: predavanje v slovenščini in zanimivosti v slovenščini. — 23.05 Radijska poročila.

Stotine vrednih nagrad Vas čaka!

Če do 15. februarja pošljete rešitev nagradne uganke v »Slovenčevem koledarju«, Vam žreb lahko dodeli eno izmed nagrad!

Iz Gorizije

Nov doktor bogoslovja. Na Gregorijanski univerzi v Rimu je bil promoviran za doktorja bogoslovja g. Mirko Humar, kaplan v Komnu. Mladi doktor, ki je vrtojbeni rojak, je pred prilično letom dni pel novo sv. mazo. Promoviral je na podlagi teze: »O osmih blagih v ruski moraliki. Ko se z novim doktorjem veselimo uspeha, ki ga je dosegel, mu tudi prav toplo čestitamo!

Vina se ne sme izvažati. Pretekli teden je izšel odlok, s katerim je prepovedan izvoz vseh vrst vina iz naše pokrajine. Slični ukrepi so bili izdani tudi za druge pokrajine. Iz naše dežele je šlo v zadnjih tednih mnogo prvovrstne kapljice v sosedno Ljubljansko pokrajino. Zlasti živahno povpraševanje je bilo po briški rebuli, katere se je mnogo prodalo in izvozilo.

Smrt dveh uglednih gospodarjev. V štomski duhovnosti je odšel po svoje zaslužen plačilo ugledni kmečki gospodar Franc Bratina. Skrbni oče in za vse dobro vneti mož in kmetovalec je vzgojil 6 sinov in eno hčer. Čeprav mu je življenjska družica umrla že pred 15 leti, je s svojo uvidenostjo in brihtnostjo vzorno vodil svoj dom. Dočakal je lepo starost 80 let in užival spoštovanje domačinov in sosedov. Sinu mu svetila večna luč! Njegovim domačim, zlasti naju albinu, ki pastiruje na otliški strani, naše iskreno sožalje! — V turek, 3. febr. je pretresla prijazno šebreljsko planoto žalostna vest, da je v goriški bolnišnici po kratki bolezni in nepričakovano preminul Filip Škvarča, posestnik in znan trgovec. Smrt delavnega, razgibanega in ugodnega pokojnika ni samo bridek udarec za družino, ampak huda izguba za vso sosesko. Omahnila je krepka roka, ki naj bi dobro in pravilno vzgajala številno družino, med katero je več fantov, odpadel je zrel, podjeten mož, ki je znal skrbeti za dom in je bil v spodbudo sosedom. Značajnega, okrog 50 leta starega rajnega bomo ohranili v lepem spominu; njegovo žalujočo družino naj pa tolaži nebeški Oče in pa zavest, da žalujejo z njo vsi, ki so ga poznali!

Mraz popušta. Odkar je zapadel sneg, se vreme počasi južni in postaja toplejše. Sprememba se vrši polagoma. V četrtek, 5. febr. jutraj smo imeli v goriškem ljudskem vrtu še 6 stopinj pod ničlo in popoldne so bile še vse ulice polne snega. Sonce v popoldanskih urah počasi topi sneg in led, v hladnih nočeh pa zopet zmrzuje. Po kraški planoti je zadnje dni sonce pridno razjedalo sneg in je že skoraj povsem kopno. Vipava je še docela zamrzljena, ledena plast pa postaja prozorna in kaže razpoke. Kaže, da smo za krutejšo ostrino letošnje zime že pretrpeli,

je pri smučanju poškodoval levo nogo, Franc Turk, sin kočarja iz Orehovce, si je pri sankanju zlomil nogo, 131 letni Leon Bakše iz St. Jerneja, pa si je pri smučanju zlomil levo nogo.

Občinski pisarniški inventar se je povečal. Novi mestni proračun, ki je s 1. januarjem stopil v veljavo, je predvidel tudi večji znesek za nabavo računskega in pisalnega stroja, ki sta zaradi občutno povečane občinske dela postala nujno potrebna. Občina si je oba nova stroja že nabavila in s tem povečala svoj inventar in omogočila hitrejšo in lažje poslovanje v občinskih pisarnah.

S hudimi ozeblinami v bolnišnici. V kandijsko bolnišnico so se v teku tega meseca zatekle štiri žrtve mraza, ki je zadnje dni meseca januarja divjal po vsej Dolenjski, in ki je bil tako hud, da se je marsikdo, ki ga je delo sililo stran od peči, nalezl ozeblin. Zaradi močnih ozeblin na eni ali obeh nogah so doslej v kandijsko bolnišnico prišli 17 letni Marolt Leopold, ključavničarski pomočnik iz Skočjana, posestniški sin Jožef Stefančič iz Znanovce v občini sv. Križ, in brata Jože in Andrej Dime iz Skočjana. Primerov ozeblin je bilo brez dvoma veliko, le da se jih malo zateče v bolnišnico in to nadležno preganjajo doma kar sami. Marsikdo jih bo preganjal še tudi prihodnje leto.

S kropom se je polila. S težkimi opeklinami so v novomeško žensko bolnišnico prinesli 1 letno kočarjevo hčerko Marijo Šončovo iz Hrastova v občini St. Rupert. Otrok je stikal okoli peči in po nesreči zvrnil nase lonec s kropom in se z njim ves polil. Hude opekline po vsem telesu ji sedaj lajšajo in zdravijo v bolnišnici.

Rojstva v januarju. V ženski bolnišnici je bilo v mesecu januarju 30 rojstev, od tega 16 deklet. En otrok je bil mrtvorjen. Dvojčkov pa v preteklem mesecu ni bilo.

Žrtve poledice. Na poledenelih tleh je padla 29 letna Marija Zupančičeva iz Sadne vasi pri Dvoru in si zlomila desno roko. Prav enaka nesreča se je pripetila 36 letni krojačevi ženi iz Semiča Angeli Brumskoletovi. Levo nogo si je pri padcu zlomila gozdarjeva žena Marija Weissova iz Predgrada pri Starem trgu ob Kolpi. Vse tri se zdravijo v novomeški ženski bolnišnici.

»Zlato večnega Judac« je naslov knjige, ki je izšla kot deveti zvezek »Slovenčeve knjižnice«. Stane le 5 lit. Dobite jo v »Slovenčev« podružnici v Novem mestu, ki posluje v Krajčevi knjigarni. Segajte po njej!

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

84

»Gospodje,« se je oglasil Vseznal, »veste, nerodno je pa le, da bi nesli gnezdo skozi mesto. Vsi bi zijali v nas...«

»Kako pa bi...?«

Dolgo smo se posvetovali, slednjič smo kupili prazen zaboj in dali vanj svoj zaklad.

Medtem nas je šlo nekaj iskat prenočišče. Primerilo se je, da smo dobili majhno, prazno hišico, ki nam je bila vsa na razpolago.

Ker smo bili od dolge poti jako utrujeni, smo se odrekli čaju, pa tudi še zato, ker ni bilo v hišici ne kurjave ne čajnika. Vsi smo želeli, da čim prej ležemo spat.

Vzeli smo odeje in blazine iz kovčgov, ki brez njih nikoli ne potujemo, in smo si pripravili ležišča.

Singapurska bajka

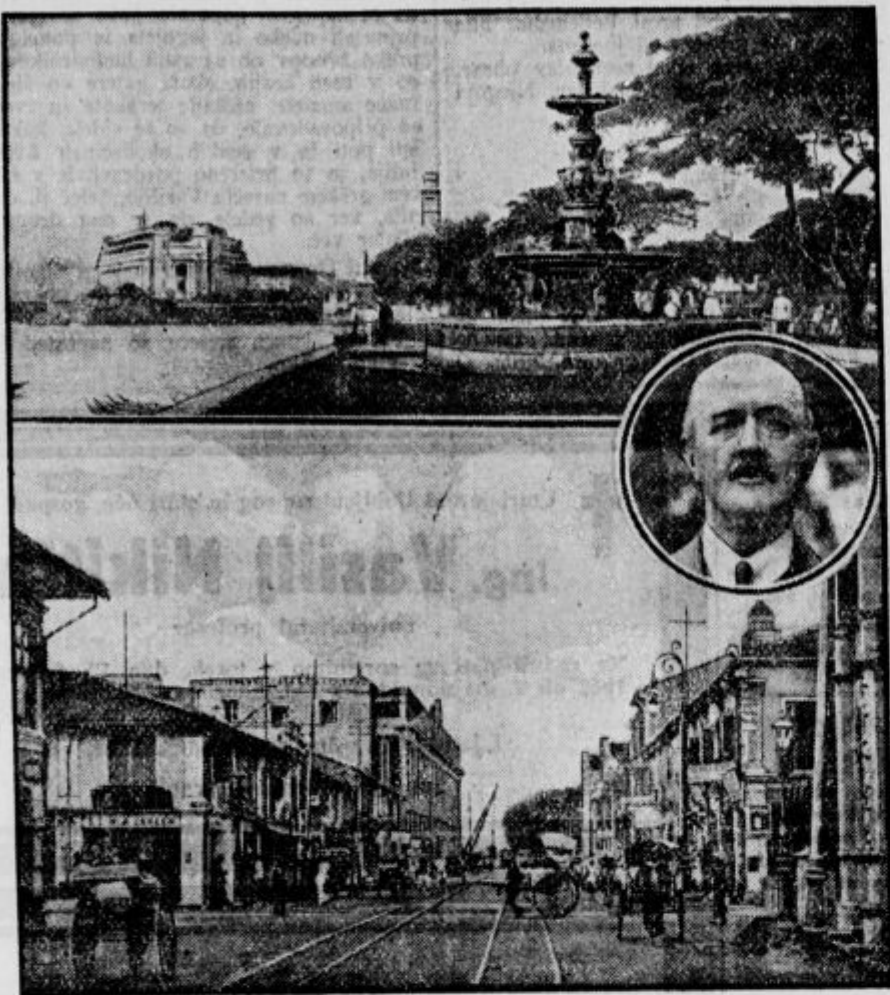
Največja in najmočnejša angleška trdnjava pred padcem

Februarja 1938: velike slovesnosti v Singapuru. Štirideset angleških vojnih ladij, in sicer križarke, podmornice, rušilec. To je bila največja vojna pomorska sila, kar jih je bilo sploh kdaj v teh vodah. Toda bile so tudi tri ameriške križarke: Memphis, Milwaukee in Trenton, ki so južno priplavale v to okrožje. Jahta guvernerja, »Seabelle II«, z guvernerjem na krovu, in z dvema četvorkama letal, je odplula na čelo »zavezniškega« brodomarša. Vse spremstvo je vzklivalo v pozdrav visoki osebnosti. Zabobnelo je od gromkih topovskih strelav. Vse je bilo izredno sloves-

vojno. Druge baterije so na obali ob vходу na otoček. Dalje, nekaj milj od vхода, je morskala luka za vojno brodomaršo in še oporišče za letalsko brodomaršo.

Za to, da je postal ta otoček oziroma Singapur, največja trdnjava Vzhoda, je bilo treba 15 let časa in 20.000.000 funtov denarja. Stroške so plačali s prispevki malajskih držav, Nove Zelandije in Hongkonga.

Ves ustroj obrambe angleškega in nizozemskega področja v Vzhodni Aziji in Oceaniji je osredotočen v Singapurju. In Singapur je dolžan

Singapur. V krogu: maršal lord Alby. Pod njegovim vodstvom je bila na križarki »Kent« l. 1934 konferenca angleških admiralov in generalov v Aziji in Avstraliji. Sklenili so, da se naj Singapur izpremeni v veliko trdnjavo.

no, slovesno v kraju, kjer je prevladoval beton, a je bila še nedavno ena sama džungla in mečvara.

Tako je bil odprt veliki dok Jurija VI. in z njim je bilo tudi uradno odprto pomorsko oporišče Singapurja. Vse najvišje osebnosti so bile pričujoče: angleški kraljevi guverner, najvišji predstavniki malajskih držav, predstavniki dominijonov. Angleški listi so tedaj zapisali, da je bil to dogodek poln srečne bodočnosti za zvezo med Anglijo in Ameriko, čeprav so tiste tri ameriške ladje kar naglo odplule proti Sidneyju, v vode Indijskega oceana. Angleži so vprav zaradi Singapurja hoteli dati Japoncem na znanje, da na tem področju niso sami, ampak so podprti z Američani in njihovo silo.

Dve nalogi Singapurja

Vsa trgovina in kupčija med Evropo in Vzhodno Azijo poteka skozi Malajsko ožino, kar se pravi, da se je vse dogajalo vprito Singapurja in pred očmi Singapurja. Vsa trgovina med angleško Indijo in Japoncem je potekala skozi Malajsko ožino. Vsa trgovina med Nizozemsko in Indijo, in tudi ona med Anglijo in Avstralijo, je morala skozi Malajski preliv.

Mali otok s Singapurjem na konici, je bil kot budni čuvaj in stražar zmeraj očividec vsega dogajanja v teh vodah. Ko so bili tam samo Angleži (bilo jih je komaj 150), je bila ta pokrajina povsem neobljubljena. Zdaj biva v mestu 500.000 ljudi in pristanišče je eno največjih na svetu.

Proti severni strani je otoček ločen od kopne zemlje z ozko morsko ožino, in sicer z ožino Johorsko.

Ob vrodu na otoček pa so postavili mnogo topov, med drugim tudi 18 colske, ki tehta vsak od njih po 150 ton in ki so bili vlti za pomorsko

izvajati dvoje nalog oziroma dolžnosti: ena je obrambna, druga pa napadalna. Predvsem zapira prehod iz Tihega oceana v Indijski ocean in tako krije in varuje Indijo. To je njegova obrambna ali defenzivna naloga in to vrši še zdaj. — Toda Singapur varuje in štiti tudi dominione in angleške posesti v Pacifiku, predvsem Avstralijo in Novo Zelandijo. In če bi prišel kak sovražnik s severa, se ne bi mogel izogniti Singapurju in mora računati s to trdnjavo in z angleškimi bojnimi ladjami, ki so tu zasidrane. To pa je naloga ali dolžnost, ki se ji pravi ofenzivna. Te naloge pa zdaj Singapur ne izvaja več. Ze v prejšnjih letih je bil Singapur za izvajanje te naloge slabo pripravljen. Singapur je oddaljen od Sidneyja 4000 morskih milj; od Wellingtona na Novi Zelandiji pa 5500 morskih milj. Torej je bilo to vse skupaj tako, kot je dejal polkovnik Repington: »Kdor bi hotel pomagati iz Wellingtona Singapurju, je prav tako, kot bi London hotel pomagati Kapstadtu.« Če bi hoteli Singapurju prikočiti na pomoč z avstralskega Melbournea ali Wellingtona in bi izbrali najkrajšo pot, bi bilo to še zmeraj 2560 morskih milj in poleg tega bi bilo treba mimo mnogih otoških skupin in še skozi vodovje, ki je ogroženo po podmornicah.

Smrti sunek v Pearl Harbourju

Utvira — in to je bila utvira — je temeljila na dveh točkah: na oddaljenosti od Japonske glede na napad njenih čet in pa glede na pomoč ameriškega vojnega brodomarša. Prva točka je že odpravljena, ko so se Japonci zasedli v Indokini. Druga točka je bila omajana, in sicer 7. decembra 1941, ko so Japonci razbili ameriško brodomaršo v Pearl Harbourju in mu zadali smrtni sunek. Angleški list »Daily Mail« je nedavno izpra-

janstvenike z imeni: *decurio, censor, decurio maximus* itd., najbolj odlični pa *imperatorji* ali *pretorji*. V šolskem letu sta bila dva izpita, toda odlični dijaki so mogli prestopiti tudi med letom v višji razred. Na koncu leta so bili odlični obdarovani s premijami, njihova imena so javno prebrali; lenuhi pa so dobili smešne pridevke: *Leonardus Confusius, Mandarinus Landstreichensis, Gabriel Rusticulus Grobianensis, Casparus Irrlandus, Antonius Nihil-aufmerkius* itd. Vrh tega so premeščali lenuhe v nižji razred, morali so sami sebe bičati, oblačili so jih v računovnike, topli, zapirali, postili, izključevali ali jih sicer postavljali javno v posmeh.

Disciplina je bila v začetku dokaj slaba. Dijakom niti prepozneza prihoda v šolo niso mogli zabraniti. Šele 14 dni po počitnicah so se začeli dijaki zbirati od vseh strani. Redko kdo je prišel ob pravem času, pa tudi jezuiti sami so bili glede počitnic zelo radodarni, pogosto so si jih dijaki sami dovoljevali. Šoli so vzele mnogo časa tudi številne procesije na Rožnik, k Božjemu grobu v Štepanju vas, k D. M. v Polju itd. Ponočevanje, igranje s kartami, pretepi z vojniki, obrtniki in meščani je bila kaj navadna in pogosta reč. Profesorji so v takih primerih potegnili z dijaki, zlasti še, če so bili dijaki plemiči. V cerkvi n. pr. so morali dijaki klečati, le plemiči so smeli stati v kapelah, grofje pa so lahko sedeli. Leta 1651. so profesorji bičali tri dijake zaradi le prehudih prestopkov, najhujši med njimi je bil celo izključen, izemeno so naredili le pri nekem plemiču, ki je ostal v šoli. L. 1664. so zasedli tri dijake pri tatvini. Dijaki iz plemiške družine so takoj izpustili, ostala dva so sicer zaprli, a ju skrivaj izpustili, da ne bi kompromitirali plemiča. Bili pa so še hujši dogodki. Leta 1682. so se dijaki po stari navadi zopet pretepali z obrtniki, pritisnili so še od vseh strani čevljarji, ki so zabodli tri dijake. Ljudstvo je drlo skupaj, tudi ravnatelj kolegija in profesor retorike sta pritekla na kraj nesreče. Vsi so bili prepričani, zlasti pa mestna straža, ki jo je bil odposlal mestni sodnik, da so

Sport

Nedeljski šport

Turnir namiznega tenisa na Kodeljevem

Ljubljana, 9. februarja.

Edini športni dogodek večerajšnje nedelje v Ljubljani je bil propagandni turnir namiznega tenisa v prostorih Mladike. Priredila ga je agilna sekcija SK Slavije ob obilni udeležbi najboljših igralcev domačih klubov. V soboto popoldne so pričeli s turnirjem moštev. Izšli so bili: Mladika I. — Slavija II. 5:0, Mladika III. — Slavija I. 5:2, Mladika I. — Mladika III. 5:1, Hermes — Korotan II. 5:1.

Juniorji ki so tekmovali v igri poedincev, so zaključili svoje sodelovanje z zmago Korotanca Potočnika. V semifinolu je premagal Potočnik Medena z 2:1, Jankovič pa Galeta z 2:0. Nazadnje sta se sšla Potočnik in Jankovič (oba SK Korotan). Premož zmagovalca Potočnika je izražena v izidu 2:0.

Posebno zanimivo je bilo tekmovalje seniorjev za prvenstvo poedincev. Škoda pa, da ni bilo med njimi prvaka Marinka, ki je bil službeno zadržan. V prvem kolu je nastopilo 8 parov. Izšli drugega kola so bili naslednji: Bradesko: Tršinar 2:0, Krečič: Strojnik 2:0, Recek: Božič 2:0, Djinovski: Zgajnar 2:1. V četrt finalu sta se pomerila še Recek in Djinovski (1:2). — O današnjih rezultatih bomo še poročali. S turnirjem bodo nadaljevali danes popoldne.

V inozemstvu večeraj ni bilo posebno pomembnih dogodkov. Na Dunaju so gledali prijateljsko tekmo med Rapidom in Wiener Sportklubom. Zmagal je Rapid s 4:2.

V Parizu so imeli veliko boksarsko prire-

ditev, namenjeno zlasti razvedrilu vojaštva. 17.000 gledalcev je prislo gledat borbe poklicnih boksarjev. Največ zanimanja je bilo za nastop nemškega prvaka težke kategorije Neusela. V četrtem krogu je prejel lažjo poškodbo in je moral prepustiti zmago Nizozemcu.

Večeraj so začeli tudi že s teki čez drn in strn. V Berlinu sta bila kar dva velika teka. Atleti so tekli na 5 km, atletinje na 2 km — to je bilo na prireditvi SC Charlottenburga, veslači pa so imeli gozdni tek na 5 km. Med atleti je zmagal znani dolgoprogaš Closs.

Visoka zmaga Milana v tekmi za italijanski pokal

Večeraj je bila prva prosta nedelja po zaključku prvega dela držav. prvenstva. Prosti termin so izbrala italijanska moštva za nadaljevanje tekmovalja za italijanski pokal. Po treh srečanjih, katera so odigrali v oktobru, je bilo večeraj na vrsti preostalih osem klubov.

Izšli so bili:

V Modeni: Modena je premagala Novaro z 2:0.

V Milanu: Milano je premagal Reggiano s 6:0.

V Torinu: Juventus je premagal Padova z 1:0.

V Veneziji: Venezia je premagala Bologno z 2:0.

Tako so ostali v borbi za pokalno prvenstvo samo še štirje klubi: Modena, Milano, Juventus in Venezia.

Tudi tekači imajo svojega kralja, ime mu je — Nurmi!

O Fincih, ki imajo nenavadno zdrav čut za to, kaj je zdravo in kaj ni, poročajo, da se dolgo niso mogli odločiti za teke na dolge proge. Mislili so, da je tek no 5, 10 ali celo 42 km za človeški organizem prenaporen. Majhni skupini gorečih zagovornikov atletike pa se je pred 40 leti le posrečilo obrniti javno mnenje na svojo stran. Priredili so tekmo med človekom in — konjem. Proga je znašala 35 km. Konj je bil sicer hitrejši in je pridikal na cili minuto pred človekom, očitno pa je bilo, da je bil četveronožec izčrpan. Po nekaj sto metrih nadaljnega eksperimenta se je konj zrušil, tekač pa je bil pripravljen še teči. Poročajo, da je bil po tem poizkusu led prebit in Finci so začeli brez predhodkov s teki na dolge proge.

S svetovno slavo je nerazdružljivo povezano ime Pavla Nurmija. Menda ni športnika na svetu, ki še ni slišal imena tega zagonetnega in skromnega kralja tekačev. Rodil se je leta 1897. in je že v otroških letih ostal brez staršev. Trdo se je boril skozi življenje. Kot vajenec je začel v neki železniški delavnici in tudi pozneje je moral krepko delati, da je bilo za vsakdanji kruh. Ze kot mladenič je bil molčeč in osamljen. V družbo ni zahajal, pač pa so ga redno videli na športnem igrišču. Veliko je treniral. Zjutraj in zvečer se je pojavil na tekaščišču, kjer je tekkel tako dolgo, da je bil utrujen. Tudi na igrišču ni imel tovarišev. Sam se je učil tehnike teka, sam je dozirali svoj trening. Ko je bil 16 let star, je tekkel 3000 m v 10 minutah in 6 sekundah. Leto pozneje pa je pretekel isto progo že pod 10 minutami.

Med svetovno vojno je bil vojak. Bil je zadovoljen, ker je imel boljšo hrano kot doma, pa tudi služba je bila lažja. Tudi kot vojak

ševal: »Kje je ameriško vojno brodomaršo?« Ameriško ladjeve je na svojih postojankah in ne more več odpluti. Od Havaja do Singapurja je 6000 morskih milj razdalje, je 6000 smrtonosnih morskih milj. Tiste tri križarke, ki so v februarju 1938 predstavljale v Singapurju Ameriko, so mogle Japoncem zaklicati: »Tu je Amerika.« In Japonci je morala ostati v ozadju. Zdjaj pa se vse ameriško vojno brodomaršo ne more nikamor ganiti s svojih oporišč. Zadostovalo je razdobje 4 let, odtelej, ko je bila tista izvalna slovesnost v Singapurju v februarju 1938. Zdjaj so prispeli Japonci na obalo. Vprav v teh dneh je Singapur prenehal obstajati kot angleško pomorsko oporišče. (Gazzetta del Popolo.)

je pridno treniral. Ko so priredili vojaške tekme v teku na 20 km, je mladi Pavle Nurmi presenetil strokovniške in pritegnili njihovo pozornost nase. Čeprav so tekli v popolni bojni opremi s puško in 5 kg težko torbico, čeprav je bilo dovoljeno tudi hoditi, je Nurmi ves čas tekkel in prispel na cilj 3 km pred ostalimi!

Ko je Pierre de Coubertin povabil mladino spet k prvi povojni olimpijadi v Antverpnu, so vzeli Finci s seboj tudi 23 letnega Nurmija. To je bil velik dan za navdušenega tekača, ko je dosegel olimpijsko prvenstvo v teku na 10 km. S svojim nenavadno lepim in lahkim tekom je navdušil izbrane gledalce v olimpijskem stadionu. V domovini so ga presenetili z zmagoslavnim sprejemom. Ko je zagledal na domačem kolodvoru množico hvaležnih Fincev, ki je prišla pozdravit svoje zmagovalce in ko je slišal, da kličejo njegovo ime, je hotel skromni Nurmi pobeigniti. Tovariši so ga s silo zadržali.

Leto pozneje je postavil Nurmi že tri svetovne rekorde. Pretekel je 10 km v 30:40 miš, razen tega pa je postavil najboljšo časo tudi na 5 km in na angleško miljo. Leta 1924., ko smo Slovenci slavili svojo prvo olimpijsko zmago, katero nam je prabil v Parizu Leon Stukeli, je bil Nurmi že na višku svojih moči. Posrečilo se mu je nekaj, kar se v zgodovini športa ne bo zlepa ponovilo. V eni sami uri je tekmoval na 1500 m in na 5000 m, obakrat zmagal in obakrat postavil nov svetovni rekord. Po pariški olimpijadi je veliko nastopal in postavil dolgo vrsto novih rekordov v tekih na dolge proge.

V petnajstem letu svoje športne kariere — takrat je bil že 31 let star, je prišel na olimpijado v Amsterdam. Udeležil se je teka na 10 km in si prabil spet novo olimpijsko kolaino. Ko je tekkel skozi cilj, je bil tako svez, da je ušel fotografom, ki so čakali nanj s svojimi aparati. Istega leta je postavil še svetovni rekord v teku na eno uro. V 60 minutah je pretekel točno 19 km in 210 m in si s tem postavil trajen spomenik v mednarodni tabeli svetovnih rekordov. Štirinajst let je že od tega, vendar se še ni našel človek, ki bi bil v enournem teku hitrejši od njega.

Naslednje olimpijske igre so priredili Amerikanci leta 1932. v Los Angelesu. Nurmi se je pripravil na svoj zadnji start, na tekmovalje v maratonskem teku. Strogi čuvarji olimpijskega amaterskega paragrafa pa so zvedeli, da je prejel Nurmi za svoja športna potovanja po svetu velike odškodnine, odrekli so mu naslov amaterja in prepovedali nastop na olimpijadi. 35 letni Finec se je sprijaznil z dejstvom, da so mu vrata v olimpijsko areno zaprta in je nastopal tu pa tam še med profesionalci.

Jezuitske šole pri nas

Protestantsko šolstvo v Ljubljani in na Kranjskem ni dolgo trajalo. Katoliška protireformacija je dobivala vedno več tal. Na Kranjskem ji je bil na čelu energični in neustrašni škof Tomaž Hren. Ko so prišli leta 1595. jezuiti na Kranjsko, so nastopili za protestante slabi časi. Nič ni pomagalo, da so se deželni stanovi na svojem zborovanju v Ljubljani l. 1596. krepko zavzeli za protestantsko šolstvo in učiteljstvo. V Ljubljano je prišel 30. oktobra 1598 ukaz, da morajo vsi protestantski učitelji pred sončnim zahodom zapustiti mesto in v 3 dneh vse nadvojvodove dežele v Notranji Avstriji. Šole so prevzeli jezuiti, ki jih je nadvojvoda Ferdinand bogato podpiral. Ze leta 1599. so bile odmenjene jezuitom vse pri vicedomu vplačane kazni. Tudi kazni, naložene protestantskim meščanom in plemičem, so bile določene jezuitom za zidanje novega kolegija, poleg tega pa še tako imenovani *desetti vinar* od posestev izseljenih protestantov. Ta dohodek je znašal l. 1601. in 1602. nič manj kakor 8310 gold. 15 kr. Leta 1603. jim je cesar dovolil od desetega vinarja zopet 3000 goldinarjev. Leta 1602. so dobili jezuiti hišo od prenelega protestanta Geralda, da bi se v njej odprla šola za uboge dijake. Leta 1607. so se meščani pritožili, da jezuiti nečesto plačujevali davka od 17 pri sv. Jakobu nakupljenih hiš. Toda vicedom je njihovo pritožbo odbil, češ da so si jezuiti pridobili velike zasluge s poukom mladine, zato naj se oprostijo davkov.

Jezuitska latinska šola je imela dva oddelka, gimnazijo in licej, tudi filozofija imenovani. Gimnazija je imela 6 razredov. Njen glavni namen je bil ta, da so si dijaki pridobili dovršeno klasično znanje latinskega jezika. Poleg tega so jezuiti poučevali tudi grščino, pozneje še zgodovino, zemljepis, kozmografijo in aritmetiko. Jezuiti so podžigali pridnost dijakov z raznimi sredstvi. Dijaki, ki so izdelali najboljše naloge ali so se odlikovali v besednem boju, so bili imenovani za častne šolske dostoj-

edino dijaki zakrivilili nesrečni dogodek, toda ti so jo še ob pravem času popihali. Prihodnji dan so spravili dijaki vse mesto na noge. Raznesla se je govorica, da se bodo dijaki nad čevljarji krvavo maščevali. Strah med čevljarji je bil silen. Naznanili so to županu, ki je dal razglasiti vsem meščanom, da naj se pripravijo na boji. Ti so sklenili, da bodo takoli, če bo prišlo do boja, dali zvoniti pri sv. Florijanu in na Gradu. Dijaki so se zares zbrali zvečer na Starem trgu, in sicer oboroženi z meči, kakor je bila takrat to dijaška navada in privilegij. Prefektu se je posrečilo, da je spravil dijake domov v jezuitski kolegij. Komaj pa so se zaprli za njimi vrata, je nastalo okoli poslopja grozno, dolgo v noč trajajoče rogovilenje in tuljenje razburjenih meščanov. Kakor toča gosto kamenje je frčalo od vseh strani v seminarska okna, tudi v vrata so se ljudje zaganjali in grozili, da bodo kolegij razdejali. A dali kakor do grozni ni prišlo. Naskoki na jezuitski kolegij so trajali še več dni, dokler ni napravila konca — kuga.

Mladino so kvarile tudi v takratnih šolah uvedene *dramatske igre*. Bile so sicer po večini verskega značaja, snov zajeta iz zgodovine, ki pa je bila večkrat zelo spodobna. Te igre so se smatrale kot del šolskega pouka. V šoli so se naučili dijaki klasične latinščine, ker pa se je delalo na to, da bi prišli v dotiko z najvišjimi sloji, jim je bilo treba tudi znanje olike. In baš take igre so se smatrale kot priprave, da se mladina odvadi boječnosti in nerodnosti. Igralci so bili po največ sinovi bogatih in vplivnih staršev. K predstavam niso prihajali le starši igralcev, temveč tudi vsi višji ljubljanski sloji sploh. Na kmetske sinove, ki jim je bilo znanje olike pač najbolj treba, se ni oziralo. Ubogim dijakom se je pogosto dovolilo, da so imeli javne predstave in si tako prislužili potrebnega živeža. Poleg dijakov so se lotili takih javnih predstav tudi nedijaki, potepuhi in vlačugariji. Prišlo je tako daleč, da se je moral za to stvar pobrigati celo mestni zbor in jo odpraviti. Kranjski dijaki so se vlačuganja in beračenja navadili, da so tudi v

tujini, na Dunaju in v Gradcu raiši beračili kakor da bi sedeli na vseučiliških klopih in so jih Dunajčani domov pošiljali. Seveda niso bili to najboljši dijaki. A dobrega spričevala ni bilo težko dobiti. Treba ni bilo drugega kakor ponižne prošnje, zlasti še, če je bil dijak plemiškega rodu. Leta 1668. je svetoval jezuitski prefekt, naj se ne izdajajo izvrstna spričevala več tako radodarno in je dostavil, da naj se pošiljajo nezreli dijaki k plugu ali rokedelstvu; saj ni treba, da bi bil vsak gospod ali župnik. Avstrijski nadvojvode so z vsemi močmi podpirali ljubljanski jezuitsko šolo in jo odlikovali tudi s tem, da so se večkrat udeleževali dijaških predstav. V notranje šolske zadeve pa se niso vtikali ter so prepuščali vodstvo in ves pouk jezuitom in deželni blagajni. Vrh tega pa so šolstvo sploh ni smatralo za ustanovo, za katero naj bi se brigala država.

Kranjski deželni stanovi so osnovali in vzdrževali šole z lastnim denarjem. Ustanovili so 1563 protestantsko, 1594 jezuitsko gimnazijo ter jo 1703. 1704 in 1705 razširili, ko so osnovali stolicu za filozofijo in kanonično pravo. V ta namen so dovolili sklad 22.100 gold. Razen ljubljanske gimnazije ni bilo po izselitvi protestantov nobene višje šole v deželi. Tudi ljudske šole so polagoma vse prenehale, razen one v Idriji. Šele 1750 je bila odprta še ena ljudska šola, v *Komendi* pri Kamniku, ki jo je dal zidati slavnj *Peter Pavel Glavar*. Za to šolo je poklical iz Kamnika na lastne stroške *Jakoba Zupana*, izurjenega in glasbe večšega učitelja, ki je zložil prvo slovensko spevoigro »*Belin*«. To šolo so obiskovali otroci iz okolice, kjer niso uživali le brezplačnega pouka, temveč se je skrbelo zanje poleg stanovanja tudi za hrano in obleko. V ljudskem šolstvu v tej dobi ni bilo nobenega napredka. Nekoliko branja in pisanja, to je bilo vse, kar so se otroci učili. Šolska vzgoja je bila sicer nekoliko milejša, a še vedno je prevladovala telesna kazen. Taka je bila usoda kranjskega šolstva skoraj 200 let.

Francesco Perri:

57

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

Mark ga je vprašal v svoji preprosti iskrenosti:

»Rabi,« je rekel, »kaj naj storim, da bom srečen v »aljestvu, ki pade?«

»Poslušaj,« mu je odgovoril krščeni »nebeško kraljestvo je podobno dvema poljedelcema, katerih njive so se mejile. In ko je prišel čas setve, sta šla, da bi sejala. Njive pa so bile polne grmičja in trnja in ptice izpod neba so priletele na grme in iskale hrane. Tedaj je eden izmed obeh poljedelcev rekel: »Nič ne bom sejal zrna v to neobdelano njivo, zakaj med grmičjem in trnjem ne bo pognalo in ptice izpod neba ga pozabljajo.« In ni sejal. Drugi pa je obdelal njivo, po preoral in posejal seme in ko je prišel njegov čas, je zrašlo in dalo sad. Tako sem ti povedal, moj dragi,« je končal s prilikom. »Neobdelano polje, polno muk, je človeško srce. Slabi sejavec se boji sejati seme svoje ljubezni v srce svojega brata, pusti polje neobdelano in posrabi seme, ne da bi mu prineslo sad. Dobri pa pogumno seje in njegovo seme se pomnoži. Bodi, sin moj, kakor dobri sejavec, raztrosi seme svoje ljubezni v srce svojih bratov, v srce vseh ljudi, zakaj kdor hrani zase svoje bogatstvo, ga izgubi, pridobi ga pa samo tisti, ki ga plodonosno naloži.«

Marku Adoniju je bilo, kakor da je Ganimed, ki ga je ugrabil orel. Neznane besede, so razšli-

rile obzora njegovega duha v neskončnost in prevrgle vse vrednote. Bil je kakor popotnik, ki je že dolgo hodil in imel pred očmi določen cilj, a je spoznal, ko se mu je približal, da je bil le privid, in je začel znova svojo pot. Pred volitno so vsi trije molčali, samo iz neizmerne puščavske tišine je prihajalo oddaljeno zavijanje šakalov. Sabejec je sedel s komolcem na kolenu, podpiral v dlan nagnjeno glavo in gledal v tla. Črne pečine tam okoli so bile, ko da živijo neko grozotno skrivnostno življenje, krščeni pa je s svojim shujšanim in mirnim obrazom gledal proti nebu in njegova bela halja in lasje so se svetili v prečudni luči.

Tudi Marko je zmeden gledal v višave.

Zvezda pri zvezdi je migotala nad puščavo kakor nemo in nenehno utripajoča bleda srca. Velikih ozvezdij ni bilo več mogoče razločiti, med neskončne množice luči, ki je širila po vsem obzorju srebrni soj in neizrazljiv občutek božje navzočnosti.

Marku je bilo tesno pri srcu in preplašen je gledal ožarjeno nebo, a obenem je občutil nenavaden mir. Besede neznane krščence so mu pregnale spomin na pogovor z materjo in ga nebeško upokojile. Nenavaden ljubezen do neznanca je občutil in potrebo, da bi mu zaupal svojo skrivnost in ga vprašal za svet.

»Rabi,« je rekel, »nekaj mi teži srce. Cesarjev upravitelj mi je ukazal, naj pokončam Eleazarjevo tolpo. Toda med to tolpo, danes sem izvedel, se bori tudi moja mati, ki je Mikol, Fabijeva hči. Kaj naj storim, ali naj poslušam svojega višjega, ali naj krenem na drugo pot? Svetuj mi, ki si moder.«

»Poznam tvojo stisko,« je odgovoril krščeni. »Poslušaj svojega višjega in zaupaj v Očeta, ki je v nebesih. Njemu prepusti svoje težave.«

Marko je sklonil glavo in nato je zavladal nekaj časa molk.

Skalnati robovi na vzhodu so se začeli jati v lahni sivini neba jasneje črtati. Nakrat se je Sabejec zdrnil. Planil je pokonci, se zvil v svojo plašč in odšel po ozki stezi proti najbolj strmi pečini, ki se je dvigala ob Mrtem morju. Ko je prišel nanjo, se je ustavil na robu prepada in gledal okoli sebe in v višave in nemirno premikal glavo kakor orel, ki čaka vzhod sonca. Čez nekaj trenutkov se je njegova črna in ogromna podoba odražala na morju, ki se je ebrejno lesketajoč prelivala v mlečno svetlobo zarje. Potem je njegov plašč nenadno razširil puh vetra in vrget se je nizzol in izgubil na nasprotnem pobočju e hruščem, kakor bi padel mlinski kamen.

Istočasno je šumel priplaval nad volitno modrikast oblak in se izgubil proti Betlehemu: bila je jata golobov, ki so prileteli od Jordana.

Marko je v omraku iskal neznanec obraz. Bil je bled, shujšan in kakor zamaknjen. Njegovi lasje in brada so bili rosi.

Zoril se je nov dan.

Beg.

I.

Karavana z Varilijo, ki smo jo pustili ob marčnih kalendah zjutraj na Apijski cesti, je pripela peti dan meseca v Kapuo, jer je krenila e »kraljice ceste« in zavila na Akvilijeko cesto, katera je vodila v Lukanijo in Brucij skozi gozdno pokrajino, kjer so prebivali skoraj sami pastirji. Pot je bila težavna, zlasti onstran Sibirija,

kjer je Varilija zaman iskala govoreči studenec, ki naj bi prerokoval prihodnost. Vse dan skozi velike gozdove pinij in ogromnih bukev, v noč so pa zavijali volkovi.

Da bi zadržali zveri daleč od staj, so pastirji, ko se je znočilo, kurili velike ognje in vse do zore so »pobojnih gorele grmade in je odmevalo lajanje psov.

Večkrat so se morali vozovi Varilijine karavane, ko jih je zalotila noč, ustaviti kje v gozdu in sužnji so izpregli konje, zakurili ognje, a Varilija je vse do jutra poslušala iz kabine svojega voza drget in nemirno topotanje konj, ki so gledali, kako se izza štorov bleščijo oči esstradanih volkov.

Velika pa je bila uslužnost in gostoljubnost prebivalcev.

Ko so videli plemiško karavano, ki je šla mimo iz Rima v pregnanstvo, so ljudje kar tekmovali, da bi napravili popotnici kako uslugo. Pastirji so prinašali mleko in jagnjeta in pomagali sužnjem preko brodov od naraslih hudournikov, ženske pa so v vseh krajih, skozi katere so šli, poklanjale razne amulete, erčkane terakote in cvetje. Mnoge so pripovedovale, da so se videle, kako je šla po isti poti in v enakih okoliščinah Avgustova hči Julija, in so priščno pozdravljale v svojem sladkem grškem narečju Varilijo, želeč ji, da bi se vrnila, ker so vedele, da se ona druga ni vrnila nikdar več.

Pri Orestovem pristanu je gozdnati pas prešel v oljkove gaje in vinograde in pokrajina je postala očarljiva.

Proti koncu meseca so naposled le prišli v Regium Julijin.

V nekaj vrsticah

Zaljubljeni navadno ne morejo nikdar dovolj jasno in kratko razodeti svojih prekipajočih čustev svojem izvoljenemu bitju in pišejo dolga pisma. Rekordno ljubavno pismo je pa le napisal neki zaljubljenec v XVII. stoletju, ki je svojemu dekletu poslal kar 400 strani debelo »pismence«. To je za današnje razmere pravi roman.

Po smrti Ahmeda Zoguja je sedaj najstarejši človek na svetu neki črnce v Afriki. Sedaj je star 143 let. Ime mu je Ramononolvana.

Najstarejši kruh na svetu so našli v sarkofagu neke faraonske grobnice. Strokovnjaki trde, da je bil napravljen pred 4500 leti.

Mali oglasi

Službe

Istejo:

Gospodična uradnica

strojejska, z najboljšimi spričevali, zmožna slovenske in nemščine, prosil za katero koli zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1092.

Službe

Dobe:

Službo dobi

ženska, ki ima veselje do živine in polja. Plača po dogovoru. Marija Toriš, Sp. Kašelj 6, D. M. Polje.

Služkinjo

pridno in pošteno, vajeno vsega dela, sprejme Ham Marija, Trnovski pristan 28.

Postrežnico

za 2 uri dopoldne, iščem. Strogo poštena dobi tudi prenočišče. Naslov oddati v trgovini Prečna ul. 8.

Steno-daktilografinja

nemško, išče prvovrstna tvrdka iz Triesta za takojšen nastop. Ponudbe v italijanskih in nemških z navedbo starosti, kol in dosedanjih služb na oglasni oddelek »Slov.« pod »Spedicija« do najkasnejše četrtke 12 dopoldne, 992

Kupimo

Kovaški meh

in stroj za vrtanje železa (Bohrmaschine), kupim. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 993.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo

s kopalnico eventualno s souporabo kuhinje, oddam 1 ali 2 osebam. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Čista« št. 991.

Stanovanja

Istejo:

Stanovanje

eno- ali dvosobno iščem za Bežigradom. Naslov v upr. »Slov.« št. 935. c

Prodamo

Radio aparat

4 cevni, malo rabljen - naprodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 995.

Ia »Biondo«

pomaranče v košarah po ca. 17 kg naprodam na Janzevevi cesti št. 13 po 4.70 lir za kg. Kličite telefon št. 37-14.

Kurivo

2 9 5 1

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
SOLENIŠKA
CESTA

Čitajte »Slovenca«

Umrl je naš ljubljani soprog in stari oče, gospod

ing. Vasilij Nikitin

univerzitetni profesor

Na zadnji poti ga spremimo v torek, dne 10. februarja 1942 ob 2. uri popoldne v Žal. kapele sv. Nikolaja na dokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. februarja 1942.

Žalujoča soproga in vnuk.

Vsemogočni je poklical k sebi po večno plačilo v 82. letu starosti našega draga starosta, sodelavca

Jožeta Gostinčarja

47 let je veliki pokojnik hodil zvesto po stopinjah dr. Janjeva Ev. Kreka in se vsa ta dolga leta neumorno, zvesto in idealno žrtvoval v duhovno in gospodarsko korist slovenskega delavstva.

Ohranimo ga v trajnem spominu!

Ljubljana, dne 9. februarja 1942.

Srečko Zumer.

Zapustil nas je za vedno naš ljubljani soprog, brat, stric in svak, gospod

Bradač Franjo

žel. uradnik v pok.

8. februarja po kratkem trpljenju, večkrat previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremili v torek, dne 10. t. m. ob pol 3 popoldne iz kapele sv. Jožeta na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, 9. februarja 1942.

Globoko žalujoča soproga Marija Bradač in ostalo sorodstvo

Oporoka osmih bojnikov

13

Gospod Prescott tiho vstopi. Resno si ogleduje oba gospoda. Mož je precej neznan postav, njegove žareče oči za debelimi stekli roženih naočnikov in vsi njegovi gibi pa v šibki postavitvi razodevajo mnogo sile in energije.

»Bili ste rajnikov prijatelj?« po običajnem uvodu vpraša Kennedy.

»No, to bi bilo preveč rečeno — najini nazori so se v marsičem močno križali. Toda vojvoda je bil nenavaden fin in izobražen mož, da bi si moral le v čast šteti, ko bi ga bil smel imenovati svojega prijatelja.«

»Ali smem vprašati, kako ste preživeli današnji popoldan?«

»Odkrito povem, da sem do kakih pol štirih v svoji sobi spal. Ko sem vstal, sem šel doli v knjižnico po kako knjigo.«

»Ali ste v knjižnici koga videli?«

»Da. Gospod Crew in gospod Gray sta sedela tam in brala. Poiskal sem si knjigo in jo vzel s seboj, da bi v sobi bral do čaja. Pa se mi doslej ni posrečilo, zakaj v veži sem srečal sira Henryja, ki sva si prijatelja. Pa sem šel z njim ven.«

»Ali veste, kdaj ste srečali sira Henryja?«

»Tisto pa še celo prav natančno vem, ker sem pogledal na veliko uro v knjižnici, preden sem stopil v vežo. Ura pa je takrat kazala natančno tri in petinštrideset. S sirom Henryjem sva obstala pod zunanjim stopniščem ter klepetala, dokler ni udarila ura štiri. Nato sva se malo sprehodila okoli hiše.«

»Ali je medtem, ko sta stala pod stopniščem, kdo prišel skozi glavni vhod?«

»Žive duše ni bilo!«

»Zanesljivo veste?«

»Kaj ne bi vedel!«

»Tudi srečala nista nikogar, ko sta se sprehajala okoli hiše?«

»Pač, mlado gospodično — Brent se menda piše. Pritekla je okoli vogla in nato izginila skozi glavna vrata.«

»Kaj? Tekla da je?« napeto vprašuje inspektor.

»Pa prav za gotovo veste, da je res tekla?«

»Seveda vem! Zakaj neki venomer dvomite v moj vid?«

»Nikakor ne dvomite, gospod Prescott! Ali pa se vam ne zdi čudno, da se je mladi dami tako mudilo?«

»Tega pa res še nisem premišljeval. Današnja mladina si izmišljuje najbolj neverjetne reči. V Ameriki je baje nekdo celih petdeset ur presedel na konici zastavišča. V primeri s tem je takle majhen tek le nedolžna zabavica.«

»V tem imate pa res kar prav. Kod sta potem hodila?«

»Hodila sva ob hiši, šla mimo zimskega vrta in potem okoli vogla do vhoda v salon. V salonu sva zagledala lady Pinsbury in gospoda Mac Allistra. In potem je čudaški odvetnik začel vaze razbijati.«

»No — no! Saj je menda samo eno razbilo?«

»Že mogoče, da samo eno — je pa to vendarle čudna manija.«

»Hammond se obrne vstran ter se začne precej brez potrebe glasno usekovati.«

»Ali ste kaj posebnega opazili, gospod Prescott, ko sta šla mimo zimskega vrta?«

»Kaj na primer?«

»Kak šunder ali ropot, govorjenje — strel ali kaj podobnega?«

»Nič takega. Pomenkovala sva se tako zanimive stvari, da bi bila utegnila strel kar preslišati.«

»Ali je v zimskem vrtu luč gorela?«

»Seveda je gorela. Luč v tej hiši kar bajno razsijalo.«

»Res je, gospod Prescott, prav imate. Najlepše se vam zahvaljujem za Vašo prijazna sporočila. Ali bi hoteli povabiti semkaj še sira Henryja?«

»Bog se me usmilil! Zastoka Kennedy, medtem ko Hammond niti ne poskuša, da bi prikril svoj nasme.«

»Ko opraviša z doktorjem,« zdehaje pravi inspektor, »mislim da bi za nocoj prenehala. Saj služničad ne bo znala nič novega povedati — tega ti ljudje nikoli ne znajo.«

»Tem hitreje opraviša z njimi, prijatelj. Rajši poskrbite, da bova imela za seboj vse, kar je rokodelskega. Potem boste zaspali z mirno vestjo — saj pravijo, da je mirna vest najboljša blazina.«

»Vrag vzemi vse blazine, Hammond! Najslajše bi zdajle zaspal na trdi žimnici... vendar pa naj bo po Vašem!«

Sir Henry Vernet vstopi.

»Sir Henry, nekaj vstajala bi Vas vprašal. Ali drži, kar ste rekli, kdaj je bil umor izvršen?«

»Nepobitno! Truplo še ni otrpnilo; otrplost udov in koagulacijo krvi sem skrbno preiskal. Ni dvoma.«

»Hvala Vam! Danes popoldne ste srečali gospoda Prescotta?«

»Da.« Sir Henry kratko potrdi izjavo svojega prijatelja.

»Lepa hvala, sir Henry, in lahko noč!«

VIII.

»Slišite, Hammond! Kaj, ko bi se preselila tja v knjižnico? Sam sebi se že zdim podoben štabnemu zdravniku, ko so vsi naborniki obšli njegovo mizo. Koliko prav za prav pa jih je še?«

»Menda le še komornik in nekaj strežajev.«

»Dobro. Kar pojdiva tja! Komornik nama bo menda že znal pričarati kaj whiskyja.«

»Morebiti pa tudi čašo dobro ohlajenega piva?« se nekdo oglasi od salonskih vrat. »Tako suho grlo že imam, da kar čutim, kako na debelo leži prah v njem...«

Kennedy zarobanti: »Vraga, odkod pa prihajate, Stuart?«

»Naravnost iz salona, gospod inspektor.« Bazil si nadene otroško nedolžen obraz.

»Iz salona?« rentaj inspektor. »Sam Bog ve, kaj ste ga spet polomili.«

»Polomil, gospod Sherlock Holmes? Menda vendar ne! Prav na tistem sem pripravil majhen predjužnik za trideset ljudi.«

Kennedy maje z glavo. »Stuart — včasih že res dvomim, ali ste še pri pravi pameti.«

»Niste edini,« resno pritrjuje Bazil. »Moja teta že davno sploh več ne dvomi. — Torej: kako jo z whiskyjem in dobro ohlajenim pivom?«

Kennedy se porogljivo nasmehe: »Nikoli še nisem slišal, da bi častnikarske poročevalce kdo zaradi njihovih lepih oči gostil na stroške hiše. No, pa le pojdiva z nama, bova vsaj vedela, kje ste...« Naglo umolkne in predirljivo pogleda Bazila.

»Kje pa je vaš fotograf?«

»V Londonu, stari prijatelj.«

»V Londonu? Vraga, kako pa je prišel tja?«

»I, kako? Z mojim vozom! Dal mi je častno besedo, da se vrne pome. Mudilo se je, ker je slike treba še izdelati. Upajmo, da je opravil.«

»Ah! Grozeče stopi inspektor k Bazilu. »Povejte mi no, ljubji Stuart, ali ste zdaj to uro bili blizu kakega telefona?«

»Telefona?« Tudi angelčkov obrašček ni bolj nedolžen od Bazilovega. »Kajpada sem bil blizu telefona. Temu se v našem stoletju človek sploh izogniti ne more. Moj ded je vedno dejal: odkar je Graham Bell...«